

naš tednik

LETO XXX — Številka 38 21. septembra 1978 Cena 4.— šil. (4 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt



Škocijanski spomenik je že povzročil mnogo gorja...

KHD pri Wagnerju in Knaflu

Nova varianta koroškega deželnega glavarja Leopolda Wagnerja: medtem ko je doslej zagovarjal napram Slovincem trostrankarski sporazum predvsem zaradi tega, da bi tako na eleganten način izključil od „sodločanja“ Kärntner Heimatdienst, je bilo pred kratkim konec ignoriranja tega društva: Wagner je sprejel heimatsdienstovsko vodstvo dr. Feldnerja, dr. Einspielerja in inž. Stouraca. Navzlic takemu dvorjenju tudi ni hotel zaostajati šef koroške ÖVP Stefan Knafl in je prav tako sprejel heimatsdienstovske zastopnike na razgovor.

Ni bilo sprejema v zadnjih letih, na katerem deželni glavar Wagner ne bi svetoval prav po očetovsko ali prijateljsko navzočim koroškim Slovincem, naj že pustijo ta Heimatdienst pri miru, češ, koroška SPÖ ga niti ignorira ne. Prav tako se je branil deželni glavar vsakega očitka, češ da Heimatdienst diktira manjšinsko politiko koroških socialistov. Wagner je bil tudi tisti, ki je prerokoval, da bo Heimatdienst nekaj časa po sedmojuljski zakonodaji izgubil vsak pomen in vso veljavo.

Medtem je po Dravi poteklo precj vode, (proti)manjšinski zakoni pa so že leto dni v veljavi. Heimatdienst že dolgo ni imel več večje prireditve. In že se slišijo glasovi, češ da je Wagner imel prav s svojo prerokbo, da Heimatdienst ne bo njegov pogovorni partner, in da so odstranjene ovire za integracijo koroških Slovincem v SPÖ.

Na vsem lepem pa je sprejel delegacijo Heimatdienst. Ravno v času, ko se SPÖ baha, da je manjšinsko vprašanje izginilo iz časopisnih stolpcev (večinskih; op. ur.) časopisov, da tega problema torej ni več. Zakaj torej

potem pogovor z Heimatdienstom? Moremo le ugibati.

Sicer je bil tenor pogovora — vsaj tako v izjavi za tisk — problem delovnih mest na južnem Koroškem. Heimatdienst se je namreč ponovno izrekel proti naselitvi jugoslovanskih podjetij na koroškem jugu, pa tudi proti udeležbi jugoslovanskega kapitala.

Če bi bil to edini razlog, potem bi se ponovila fatalna drama iz leta 1970, ko je hotelo Gorenje postaviti tovarno pri Pliberku. Tudi tedaj je KHD protestiral, tudi tedaj se je reklo, da ni bil Heimatdienst kriv, ko je bila naselitev preprečena, temveč taktične poteze Jugoslovancev. Tedanji izgovori bi bili s tem postavljeni na laž.

O ostalih morebitnih razlogih moremo prav tako le ugibati. Vsekakor pa jih je treba iskati znotraj SPÖ. Je Wagner sam preslab in skuša pri kalkulaciji za naslednje volitve potegniti glasove nemškonacionalnih volilcev na svojo stran? Temu bi namreč tudi odgovarjalo, da je tudi konkurent Knafl od ÖVP kmalu navrh sprejel heimatsdienstovce.

Kakorkoli že: nas koroške Slovence ta ni preveč iznenadil, saj je bistven sestavni del koroške realnosti in koroške klime. Je pa hkrati tudi dodatna podkrepitev prepričanja, da koroški Slovenci v večinskih strankah ničesar nismo izgubili.

Za večinske stranke je Heimatdienst slej ko prej pogovorni partner, katerega se ÖVP, SPÖ in FPÖ ne morejo otresti, tudi zaradi tega ne, ker so možgani večine večinskih koroških politikov prežeti z večjo ali manjšo mero nemškonacionalne miselnosti. Koroška SPÖ bo tudi v naprej ostala, kakor je to izrekel centralni sekretar Blecha, stranka posebne vrste.

„Danica“: dirigent Hanzej Kežar 50-letnik

Svojo petdesetletnico obhaja priznani vodja pevskega zbora Danice Hanzi Kežar, p. d. Lekš na Horcah. V ta namen sta ga obiskala tudi predsednik in tajnik Krščanske kulturne zveze, Lovro Kaselj in Nužej Tolmajer, ter mu skupno s predsednikom Danice Stankom Wakounigom poklonila koš s čestitkami za nadaljnje uspešno delo. Njemu se je zahvaliti, da je Danica dosegla takšen podvig in šteje danes med vrhunske slovenske zборе na Koroškem. Vrhunsko pa so tudi zaposleni: glavna sezona, medtem ko zbirajo drugi novih moči, sledi en nastop Danice in tria Korotan drugemu, tako da tudi turisti spoznajo drugo koroško plat. Ena želja napravi jubilanta še bolj simpatičnega: imeti nekaj časa, da bi naštudirali nov program. — Poročen je Hanzej Kežar že skoraj 25 let. Nje-

gova žena Anica, roj. Hobl, je izgubila med vojno v kratkem zaporedju

4 brate-partizane, ki so padli za svobodo.



Škocijan: vsi občani morajo zdaj financirati osvetljavo spomenika

● Vsi občani škocijanske občine morajo prispevati svoje k zlo-
● glasnemu spomeniku abwehr-
● kämpferbunda: vseeno, ali gre
● za krepke Nemce, Slovence ali
● pa ljudi, ki bi jim vest in de-
● mokratična zavest branila, pod-
● preti takšno organizacijo. Ob-
● činski očetje so namreč sklenili
● — proti trem slovenskim gla-
● sovom, da prevzame občina
● stroške oskrbe spomenika ter
● račun za električni tok, kajti ta
● spomenik je ponoči tudi osvet-
● ljen.

Ime „Škocijan“ je v zadnjem desetletju bilo povezano z marsikaterim poglavarjem zatiranja in gonje proti koroškim Slovincem: leta 1972 je bilo tam žarišče tafelsturma, ki ga je vodil bivši župan Vitus Jesse, gonja proti takratnemu župniku Jožefu Kogleku je bila poleg tega vedno prisotna. Ko so v Škocijanu odkrili brambovski spomenik, je žandarmerija v akciji terorja aretirala 26 Slovencev; žandarmeriji je poveljeval sedanji socialistični podžupan Škocijana dr. Holzer. Leto navrh je bil isti spomenik delno razstreljen. Letos je bil postavljen v prostore občinskega poslopja psevdoumetniški relief, ki prav tako pozna le Nemce in „Windischarje“ v občini. Lani je na praznik podpisa državne pogodbe visela zastava pred občinskim poslopjem na pol droga — v znak žalosti. Sedmojuljska zakonodaja Slovencev v škocijanski občini sploh ne pozna — saj iz teh proti-

manjšinskih zakonov nimajo nobenih pravic.

In sedaj naj še vsi občani s svojimi davki pomagajo financirati nemškonacionalni abwehrkämpferbund s tem, da mu odvzamejo skrb za nego spomenika ter povrhu še poravnajo stroške za osvetljavo. Vsak pošten Slovenec in vsak pošten nemškogovoreči demokrat mora sedaj pomagati abwehrkämpferbundu. Na kaj pravzaprav spominja spomenik v Škocijanu? V

tej občini namreč ni padel noben abwehrkämpfer; edini, ki je v tem času izgubil svoje življenje, je izdihnil po gostilniškem pretepu. Vsekakor je postopanje škocijanskih večinskih mandatarjev zrelo za intervencijo nadzorne oblasti: kajti škocijanska občina ima finančnih težav še in še. Varčna občinska uprava to ni. Imamo boljši predlog: občina naj ponoči izklopi brambovskemu spomeniku električni tok.

Šentprimož: delovna akcija



Prejšnji teden se je začela 1. delovna akcija za gradnje kulturnega doma v Šentprimozu, ki traja do

do 12. oktobra. Sodelujejo člani MDA iz Slovenije. Pozivamo našo slovensko mladino, naj tudi pomaga po svojih močeh. Če kdo nima časa med tednom, lahko to stori tudi v petek popoldan ali v soboto od 7. do 13. ure. Zbirališče je v penzionu Wutte v Veselah.



čen jesenski motiv: slovo lastovk. Majhna deklica vpraša starega očeta: „Opa, warum fliegen die Schwalben wieder fort?“ — Dedek: „Morda se pa lastovke ne znajdejo, ker v naši vasi ne slišijo skoraj nobene slovenske besede več!“ Vsekakor izredno posrečen motiv, ki nima opravka z nobenim olepšavanjem. Kajti tista oblika „dvojezičnosti“, da se vnučki pogovarjajo z dedom in babico kakor v nakazanem primeru, je postala že dosti pogosta. Vnučki sicer še razumejo slovensko, a govoriti ne znajo več, torej tega tudi ne bodo mogli posredovati pozneje svojim otrokom. Zatorej je tem bolj važno za starše: „Učite svoje otroke slovensko“. Če tega ne zmorete, ker sta oba starša zaposlena, pa je tem bolj potrebno, da so otroci tudi v šoli prijavljeni k dvojezičnemu pouku.

„Učite svoje otroke slovensko“ — tako poziva razglednica, ki jo je te dni — ob začetku šolskega leta izdal Slovenski informacijski center v Celovcu. Mag. Jože Boschitz iz Metlove, ki poučuje umetnostno zgodovino, si je izbral posre-

Körting: konec produkcije v Avstriji

Zahodnonemška tovarna televizorjev Körting, katero je po finančnih težavah odkupilo Gorenje iz Velenja, bo v obeh avstrijskih podjetjih Gröding, Salzburška ter Fehring, Štajerska, nehala z lastno produkcijo in le več dobavljala tiskane plošče in podobno za tovarno v Nemčiji. V bavarski tovarni v Grassauu bodo novi gospodarji iz Velenja že kmalu zaposlili 1200 ljudi, v avstrijskem ekspeditu pa bo nastavljenih 25 do 30 ljudi.

Vse to kaže — od svoječasne onemogočitve produkcije na Koroškem —, da si pač v Nemčiji ne privoščijo čustvenih gibanj, ampak veljajo le stroga gospodarska načela. Le na Koroškem hočejo določeni krogi biti papeški od papeža...

Šef slovenske vlade Vratuša: manjšine so temelj sosedstva!

Smo za dobre odnose ob meji in prizadevamo si za najširše sodelovanje s sosedi na vseh področjih, kjer obstajajo obojestranski interesi in možnosti, je poudaril predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Anton Vratuša v govoru, ki ga je imel v nedeljo v Komnu na proslavi 35. obletnice sklepa o priključitvi Primorske Jugoslaviji. Vendar pa pričakujemo, je rekel Vratuša, da bodo naši sosedje zagotovili našim narodnostnim manjšinam, da bodo kot enakopraven dejavnik sodelovale pri urejanju vseh vprašanj, ki so bistvenega pomena tako za manjšino kot za večino.

Vedno smo se dosledno zavzemali za aktivno sožitje v svetu. Naše izhodišče je, da politika sožitja ni zgolj životarjenje enega naroda ob drugem. To je aktivno prijateljsko sodelovanje narodov v reševanju in uresničevanju skupnih interesov, ob polni enakopravnosti in medsebojnem spoštovanju interesov in ob vzajemni odgovornosti.

Pravi izpit iskrenosti politike dobrega sosedstva pa predstavlja politika do narodnosti.

Upravičeno pričakujemo in verujemo tudi, da bodo naši sosedje urejali zaščito naših narodnih manjšin tako, da bodo manjšine kot enakopravni dejavnik sodelovale pri urejanju teh vprašanj, ki so bistvene važnosti tako za manjšino kot za večino in za njuno harmonično sožitje, kar pa je zopet v skupnem interesu.

Odnosi dobrega sosedstva z drugimi državami predstavljajo temeljno in prioritarno komponento jugoslovanske zunanje politike. Prepričani smo, da se preko razvitega sodelovanja s sosednjimi državami ob odprtih mejah, uresničujejo nacionalni interesi držav s tega območja, ki prispevajo k preseganju blokovskih ovir.

Drago nam je, ko lahko ugotovimo, da se naši odnosi s sosednjo Italijo vse bolj obračajo v tej smeri.

Pozdravili bi seveda vsak korak v tej smeri tudi na drugih mejah. Naj dodam, da razvijamo tudi s sosednjo Avstrijo sodelovanje na raznih področjih.

Posebej naj podčrtam nedavno sklenjen sporazum o skupni graditvi tunela pod Karavankami. Smatram, da zasluži pozornost tudi interes naših gospodarskih, izobraževalnih, znanstvenih in kulturnih organizacij, skupnosti in ustanov, da pospešujejo sodelovanje v raznih oblikah. Kajti to je v interesu prebivalstva z obeh strani meje. Prispevalo bi k poboljšanju njegovih življenjskih in drugih pogojev brez ozira na njihov narodnostni sestav. Zato zaslužijo našo podporo tudi demokratične sile Avstrije, ki se upirajo nacionalistični in reakcionarni hajki proti odpiranju novih možnosti v tej smeri. Istočasno pa se bomo tudi vnaprej zoperstavljali politiki asimilacije in pritiskov na naše narodnostne manjšine in ne bomo se utrudili delovati v smeri, da bo vsakdo dosledno izvajal svoje obveznosti do vseh meddržavnih in drugih dokumentov, v katerih so opredeljene pravice naših narodnostnih manjšin onstran meje. Manjšine naj bodo samostojni subjekt sodelovanja, ne pa objekt političnega barantanja in partijskih kombinacij.



Odločilen preboj?

Dogajanje v Camp Davidu so nekoliko odrinila v ozadje poročila z raznih kriznih območij in žarišč. V srednjeameriški Nikaragui se bori uporniki proti skorumpirani oblasti diktatorja Somoze. Kubanski Fidel Castro se je podal na prijateljski obisk v Etiopijo, da bi bil tam ena osrednjih osebnosti ob štiritletnici revolucije, ki je požrla že veliko svojih očetov in otrok. Etiopija dolguje Castru takorekoč celotni Ogaden, ki so ga priborili nazaj šele s pomočjo Kubancev; čuti je vesti, da jih hočejo zdaj tudi vpreči v Eritreji proti tamkajšnjim upornikom. Iz sušnih pokrajin v Afriki so prihajale novice o strašni lakoti in umiranju množic, iz južnejših predelov črne celine pa novice o pobojih in pokolih; nič drugače, kot se godi v nekdanji francoski Indokinji, zdaj v bolj ali manj samostojnih državah Laosu, Vietnamu (združenem) in Kombodži (oz. Kampučiji, kot se po novem imenuje), na območju, kjer se tepeta za prvenstvo Sovjetska zveza in Kitajska. Indijo so preplavile strahotne povodnje. V Iranu, državi, ki si lasti vodilno mesto na Bližnjem vzhodu — ali v zahodni Aziji, kot pravijo Perzijci — se Šah bori za oblast proti mračnjaškim mohamedanskim verskim krogom na eni ter proti levičarskim in drugim opozicijskim silam na drugi strani; po potrebi pa nastopata obe grupaciji skupno, ker ju družijo goreče sovraštvo do šaha, ki je, po resnici povedano, veliko zagrešil in tudi zgrešil. Naposled pa je Iran še prizadel hud potres. No, in v Avstriji so končno le pokarali zveznega kanclerja Kreiskega, ki v svojem pogovoru z zastopnikom nizozemskega časopisa „Trouw“ ni žalil samo Judov — podobne primere iz lastnih vrst poznamo koroški Slovenci zelo dobro

— ampak tudi Poljake in odvetniški stan (Kreisky o Beginu: „majhen poljski advokat iz Varšave“) ter Afričane, ki da so menda prav tako zopni kot Judi. V Avstriji, zlasti pa na Koroškem, so se vrstile priprave za obisk visokega in uglednega gosta iz prijateljske Bolgarije (v obeh svetovnih vojskah sta se bojevali na isti strani!), državnega in partijskega šefa Todorja Živkova, strokovnjaka za čudežno izginotje narodnih manjšin v Bolgariji, zlasti makedonske.

Stran od vsega tega svetovnopoličnega vrveža so se pogajali v Camp Davidu ameriški predsednik Jimmy Carter, egiptovski predsednik Anvar as Sadat ter izraelski ministrski predsednik Menahem Begin. Pogajanja so se končala uspešno, kljub vsemu. Vik in krik o izdaji pa razprodaji je slišati iz raznih krogov, tako na arabski (Arafatova PLO in še drugi Palestinci, Sirija, Alžirija, Libija, Irak, Južni Jemen) kot tudi na izraelski strani. Sadatu sicer ni uspelo, da bi bil mogel govoriti v imenu vseh Arabcev in izposlovati mir zanje, dosegel pa je podlago za separaten mirovno pogodbo Egipt — Izrael. Izrael se bo umaknil s Sinaja, z vseh tamkajšnjih oporišč, z vseh tamkajšnjih naselij. Da je prišlo samo do podlage za separaten mir, je kriva v največji meri tako imenovana arabska fronta zavračanja, ki se še vedno ni odpovedala neuresničljivim, skrajno rasističnim sanjam, da bi Izrael vojaško in politično izbrisali, Izraelce pa pognali v morje. Resnici na ljubo je treba pripomniti, da tudi na izraelski strani sanjarijo nekateri, v bistvu pa nevlivni krogi o velikem Izraelu. Tudi te sanje so se razblinile.

Kot je na videz lahko rešiti zadeve, ki se tičejo zgolj Izraela in

Egipta, so seveda mnogo bolj zapletena in težavna vprašanja okoli Gaze, zahodnega Jordanovega obrežja, Jeruzalema in golanskega višavja. Trn spotike so zlasti izraelska naselja in oporišča. Morda bo vse to težje rešiti kot vprašanje Jeruzalema samega, ki so ga Izraelci združili po zmagi junija 1967 v eno upravno enoto. Od morebitne samostojne palestinske države so ostali le še nejasni megleni obrisi, pač pa je govora o pogajanjih za bodočo avtonomijo in politično samopravo palestinskega ozemlja; pri takih pogovorih naj bi sodelovali poleg Izraelcev in Jordancev tudi zastopniki Palestinecev, pač pa v tej zvezi ni govora o PLO. Arafat in njegovi so že napovedali vrsto bombnih atentatov proti Izraelcem in „arabskim izdajalcem“.

Veliko vprašanje je v Egiptu opozicija vseh vrst, pa tudi razne osebnosti iz Sadatovih krogov. Preprosto ljudstvo si želi po več kot 30 letih bojev „za skupno arabsko stvar“ končno miru in boljših življenjskih pogojev. Gospodarsko šibkemu Egiptu pa utegne med Arabci pomagati kvečjemu Saudova Arabija, ki je po eni strani zainteresirana, da po prebivalstvu najmočnejša država arabskega sveta ne bi ubrala politično radikalne in avanturistične poti, po drugi strani pa hoče kot vodilna islamska država tudi vplivati na upravo mohamedanskih svetišč v starem Jeruzalemu.

Če bo uspelo pritegniti k nadaljnjim pogovorom še Jordance in najti za Palestine kolikor toliko ustrezno in pravično rešitev, po možnosti tudi urediti golansko vprašanje, bojo morda kraji okoli Svete dežele končno le doživeli nekaj desetletij miru.

Jože Wakounig

Prijavite svoje otroke k dvojezičnemu pouku!

37

Aus dem Wilajet Kärnten

Der Zulaß der slowenischen Sprache als Vortragsprache der Parteienvertreter — so deduziert das Landesgericht daraus weiter, — wenn keine der Prozeßparteien bei der Verhandlung erschienen ist, entspricht daher nicht der bestehenden Übung. Die Sprachenerlässe (welche?) setzen übrigens für den Gebrauch der slowenischen Sprache als Vortragssprache voraus (?), daß die Parteien „ausschließend“ der slowenischen Sprache mächtig sind. Im vorliegenden Rechtsstreit ist aber nach dem Bericht des Bezirksgerichtes die Klägerin der deutschen Sprache unvollkommen mächtig, während der Beklagte gut deutsch spricht.“ Der aufmerksame Leser wird bereits den Widerspruch bemerkt haben, der darin besteht, daß das Gericht über zwei ländliche, ihm nicht weiter bekannte Parteien, die in der Verhandlung gar nicht erschienen waren, ein apodiktisches und unfehlbares Urteil darüber abgibt, inwieweit dieselben der deutschen Sprache mächtig sind. Das weiß das Bezirksgericht auch ohne diesbezügliche Erhebung und das Landesgericht nimmt es als unfehlbare Offenbarung hin und bestätigt den ungesetzlichen Vorgang des Erstgerichtes!!

12.

Zur G. Z. C III 177/8 wurde beim Bezirksgericht Klagenfurt ein Besitzstörungsprozeß zwischen den Eheleuten F. u. A. L. einerseits und A. S. andererseits abgeführt. Die Streitteile sind ländliche Parteien aus dem mittleren Rosental. Sie sind der deutschen Sprache zumteil gar nicht, zumteil nur ganz unvollkommen mächtig. Die Streitteile sind zur Verhandlung persönlich nicht erschienen, sondern waren durch die Konzipienten Dr. F. und Dr. O. vertreten. Da auch der Richter (Bezirksrichter Torggler) und der Schriftführer die slowenische Sprache vollkommen beherrschten, die Klage auch in slowenischer Sprache abgefaßt war, wollten sich die Parteienvertreter in ihren Vorträgen der slowenischen Sprache bedienen. Der Richter aber beschloß, daß die Verhandlung in deutscher Sprache durchgeführt werde. Die Begründung wurde aus dem bereits oben

behandelten Fall C III 277/7 abgeschrieben. Weil die Parteienvertreter sich weigerten in deutscher Sprache zu verhandeln, wurde ihnen das Wort entzogen und die Verhandlung zwecks Ladung der Parteien zum persönlichen Erscheinen vertagt. Die Parteien aber statteten ihre Vertreter mit neuen Spezialvollmachten aus, in denen sie den ihnen mitgeteilten sprachlichen Vorgang von der letzten Streitverhandlung genehmigten und dieselben aufforderten, auf Grund dieser neuen Vollmacht zur nächsten Verhandlung wieder zu erscheinen und die Vertretung in slowenischer Sprache zu führen. So geschah es auch. Doch der Richter nahm zwar die Spezialvollmachten entgegen, erklärte aber mit den Vertretern nicht zu verhandeln und ließ Ruhen des Verfahrens eintreten. Der an das Landesgericht eingebrachte Rekurs blieb bei der bekannten Haltung desselben natürlich erfolglos. Wohl aber beilegte sich das Landesgericht die Anzeige an die Advokatenkammer zu erstatten, welche ein hochnotpeinliches Verfahren gegen die beiden Konzipienten und deren Chefs einleitete, welches nach 4jähriger Dauer mit der Disziplinierung sowohl der Konzipienten als auch der Chefs endete. Man hatte im Verhalten derselben eine Verletzung ihrer Berufspflichten gesehen, obwohl dasselbe sich mit den bestimmten Aufträgen ihrer Klienten deckte und von ihnen gutgeheißen wurde. Merkwürdiger Weise ist dieses Disziplinarerkenntnis vom obersten Gerichtshof mit Entscheidung vom 23. 4. 1912 Ds. VI 4/12 bestätigt worden, was in der Juristenwelt außerhalb Kärntens nicht wenig Erstaunen hervorgerufen hat. Bezeichnend ist der folgende Passus aus den Entscheidungsgründen des obersten Gerichtshofes: „Wenn Herr Dr. B. schließlich noch einwendet, es sei der Disziplinarrat nicht befugt gewesen, von einer Gefährdung der Parteieninteressen zu sprechen, da ja die Partei mit seinen Schriften verstanden war, sie ja sogar angeordnet hatte, so muß darauf bemerkt werden, daß dieser Einwand allerdings durch die Vollmacht vom 31. 4. 1908 formell gedeckt erscheinen mag, daß aber der Vertreter ungeachtet des Inhaltes der

Vollmacht doch nicht der Pflicht enthoben werden kann, in erster Reihe das vorzukehren, was dem sachlichen Interesse und dem Rechtsbedürfnis der Partei erforderlich ist“. Also mit einem Worte: Der Vertreter muß das materielle Interesse der Partei sorgfältig wahrnehmen als die Partei selbst, sonst wird er wegen Vernachlässigung seiner Berufspflichten zur Verantwortung gezogen! Hier wird also der Vertreter der Partei zu ihrem Kurator bestellt. Er ist nicht mehr der Mandatar der Partei und nicht mehr von ihren Aufträgen abhängig, soweit sich dieselben im Rahmen der geltenden Gesetze bewegen, sondern ihr verantwortlicher Herr und Gebieter. Konsequenterweise müßten die Advokaten dann auch für Vergleiche und sonstige Rechtshandlungen verantwortlich gemacht werden, welche weder der Überzeugung des Advokaten, noch jener der eigenen Partei widersprechen. Ob vor solchen Konsequenzen nicht auch der oberste Gerichtshof zurückschrecken würde? Freilich dürfte es, wie man sieht, kein Sprachenfall aus Kärnten sein!

13.

Im Herbst 1908 ist es dem Bezirksrichter Dr. Urschitz vom Bezirksgericht Klagenfurt plötzlich eingefallen, die in slowenischer Sprache verfaßte Klage C. III. 632/8 a limine abzuweisen. Der dagegen an das Landesgericht Klagenfurt überreichte Rekurs mußte angesichts der strikten Vorschrift der Sprachenverordnungen vom J. 1862 und 1882 selbstredend Erfolg haben, da im Sprengel des Bezirksgerichtes Klagenfurt etwa ein Drittel Slowenen wohnen und slowenische Eingaben von diesem Bezirksgericht bis dahin stets anstandslos angenommen worden waren. In der alimime-Abweisung der Klage aus dem Grunde, weil sie in slowenischer Sprache verfaßt war, lag eine offensichtliche Neuerung des Gerichtes, welches gerechte Empörung und Unwillen auf slowenischer Seite hervorzurufen geeignet war. Doch man höre und staune, was die Deutschen daraus gemacht haben!

(Dalje prihodnjich)

V tridesetih letih po razglasitvi Splošne deklaracije OZN o človekovih pravicah je bil storjen velik napredek pri zagotavljanju spoštovanja človekovih pravic. Človeštvo se že v dobršni meri zaveda, da sta nespoštovanje človekovih pravic in diskriminacija nespojljiva s človeškim dostojanstvom in končno ogroža tudi mir in prijateljstvo med narodi. In, kar je najpomembnejše, številni narodi so bili osvobodeni kolonialnega, rasnega in drugačnega zatiranja, postali so polnopravni člani človeške družbe. Tudi pripadnikom manjšin je priznana pravica do enakopravnosti, varstvo pred diskriminacijo, pravica, da ohranjajo svojo samobitnost, da tudi oni v polnem obsegu uživajo človekove pravice.

Vendar so tudi v našem svetu še vedno prisotni pojavi diskriminacije, rasizma, apartheida; še vedno smo priča nespoštovanju

človekovih pravic dosledno upoštevanje le-teh v vsakodnevem življenju. V vzdušju, kjer vlada dejansko nespoštovanje človekovih pravic, v vzdušju netolerance, neenakopravnosti in diskriminacije je izobraževanje o človekovih pravicah lahko sicer dobro zasnovano, a žal bolj kot besede vedno uče izkušnje in dejanja. Tudi v Avstriji, gostiteljici kongresa UNESCO o izobraževanju o človekovih pravicah, moramo pripadniki slovenske manjšine tudi tokrat, trideset let po razglasitvi Splošne deklaracije OZN o človekovih pravicah, ugotoviti, da smo neenakopravni in da smo izpostavljeni diskriminaciji.

Poleg splošnih mednarodnih aktov o upoštevanju človekovih pravic in zoper diskriminacijo, ki nanje tudi mi opiramo svoje zahteve po enakopravnosti, nam zagotavlja tudi avstrijska država pogodba naše pravice kot

je tudi sredi Evrope, v Avstriji, manjšinska skupnost oropana svojih pravic in izpostavljena diskriminaciji.

Pravice, ki jih posebej določa avstrijska državna pogodba, so nam bile zagotovljene prav zato, da bi mogli biti kot posamezniki in kot narodnostna skupnost enakopravni. Avstrija pa je ves čas sprejemala zakone in uredbe, ki so nam jemali še tiste pravice, ki smo jih imeli pred sklenitvijo avstrijske državne pogodbe. Tri leta po podpisu avstrijske državne pogodbe je bilo na območju s slovenskim in mešanim prebivalstvom na Koroškem odpravljeno obvezno dvojezično osnovno šolstvo, ki naj bi zagotavljalo otrokom izobraževanje v materinščini in obenem zagotovilo boljše razumevanje med obema narodoma. Slovenščina je bila v veliki meri izrinjena kot enakovreden jezik iz vzgoje in izobraževanja,

čujeta dva naroda, izobraževanje v duhu medsebojnega mednarodnega spoštovanja in razumevanja po avstrijskih učnih načrtih ni potrebno. Vrh tega moramo v zvezi s šolstvom še poudariti, da za tisti del slovenskih otrok, ki še imajo možnost dvojezičnega pouka, ni ustreznih učbenikov. Ob tem ko je srednje šolstvo v Avstriji in na Koroškem dobro razvito in široko razvejano, imamo koroški Slovenci možnost srednješolskega izobraževanja v materinščini samo v eni šoli, pa še ta je stalno izpostavljena pritiskom nemško-nacionalističnih skrajnežev. Skratka, položaj slovenskih otrok v okviru avstrijskega vzgojnega in izobraževalnega sistema ni enakopraven, ni zagotovljena pravica do osnovne izobrazbe v materinščini. Še več, vse glasnejše so zahteve nemško-nacionalističnih skrajnežev, da je treba dvojezično šolstvo

nocida, je bilo v avstrijski državni pogodbi vnešeno posebno določilo, ki Avstrijo zavezuje, da prepreči in prepove delovanje organizacij, katerih cilj je, da se pripadnikom narodne manjšine odvzamejo ali okrnejo njihove pravice. Kljub temu pa v Avstriji in še posebej na Koroškem nemoteno deluje vrsta neonacističnih in protimanjšinskih organizacij, torej organizacij, ki bi morale biti prepovedane. Med njimi je najbolj agresivna organizacija koroškega Heimdienst, njena idejna izhodišča segajo v velikonemštvo in nacizem, njena dejavnost pa je predvsem v protimanjšinski gonji. Obласти niso povzele resnih korakov, da bi preprečile njeno delovanje.

Koroški Slovenci živimo kot avtohtona narodna skupnost na našem podedovanem naselitvenem ozemlju že od šestega stoletja naprej. Zaradi našega hotenja, da bi ohranjevali svoj je-

Besedilo peticije članom kongresa UNESCO

Tudi v Avstriji mnogo pomanjkljivosti

pravic človeka posameznika, pravic narodov, pa tudi pravic manjšin in njihovih pripadnikov. Pozornost OZN in UNESCO-a je zato upravičeno obrnjena k tem pojavom poniževanja človekovega dostojanstva, ki sicer v prvi vrsti izvirajo iz bede in siromaštva celih območij sveta, ki pa jih je žal mogoče najti tudi v družbah, ki so že dosegle materialno blagostanje.

Tisti, ki so še daleč od tega, da bi mogli polno uživati človekove, politične, ekonomske, socialne, kulturne in druge pravice, tisti, ki se še bore za to, da bi bili enakopravni ljudje, varni pred diskriminacijo in drugimi oblikami rasnega, narodnostnega, verskega in podobnega nasilja, mnogo pričakujejo od prizadevanj OZN, UNESCO-a in drugih mednarodnih organizacij. Cenijo prizadevanja, kakršna je tudi kongres UNESCO-a o izobraževanju o človekovih pravicah, ki se je sestal v glavnem mestu Avstrije. Gotovo so ugledni posamezniki, ki so se zbrali na tem kongresu, najbolj zavzeti borci za spoštovanje človekovih pravic v vsakodnevem življenju. Teoretična misel o človekovih pravicah je vedno rasla iz praktičnega boja za uveljavitev in spoštovanje teh pravic. In zanesljivo je najučinkovitejše izobraževanje za spoštovanje

posameznikom in kot narodnostni skupnosti z avtoriteto mednarodnega prava.

Da bi dosegli polno spoštovanje svojih človekovih pravic, zlasti tudi tistih, ki nam jih zagotavlja avstrijska državna pogodba, smo se koroški Slovenci vse od podpisa avstrijske državne pogodbe od leta 1955 preko naših organizacij, Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev, pogajali s predstavniki naše države o njihovem uresničenju. Ves čas smo pripravljeni za sodelovanje pri reševanju odprtih vprašanj slovenske manjšine na Koroškem, da bi dosegli vzajemno rešitev, da bi se odpravilo diskriminacijsko vzdušje in ustvarilo enakopravno sožitje obeh narodov. Avstrijski vladi smo izročili vrsto spomenic in vlog. Zato, ker naša prizadevanja in dobra volja niso naleteli na razumevanje, temveč smo bili izpostavljeni vedno večjemu pritisku, smo se obrnili tudi na mednarodne forume, med drugim na odbor OZN za odpravo rasne diskriminacije, na beograjski sestanek o evropski varnosti in sodelovanju in na generalnega sekretarja OZN, hoteč mednarodno javnost in vse tiste, ki se zavzemajo za uresničevanje človekovih pravic in zoper diskriminacijo, seznaniti s tem, da

zaradi česar danes večina slovenskih otrok ni deležna pouka v materinščini. To, da je prav izobraževanje v materinščini pogoj polnega razvoja človekove osebnosti in najboljše sredstvo za izobraževanje otrok, je večkrat bilo poudarjeno prav v okviru UNESCO-a.

Takšne razmere kot danes vladajo na Koroškem, ne vzbujajo spoštovanja človekovih pravic, ampak nasprotno, predstavljajo močno sredstvo denacionalizacije in nasilne asimilacije.

Naj posebej omenimo, da v Avstriji ni nobene javne predšolske ustanove, kjer bi bila slovenskim otrokom zagotovljena možnost uporabe materinščine. Kako spretno in dosledno je izvedena neenakopravnost v šolstvu, po svoje kažejo učni načrti. Medtem ko učni načrt, ki velja za učence dvojezičnega pouka, zavezuje pedagoge, da vzbujajo pri njih razumevanje za kulturne vrednote večinskega naroda in slovenske manjšine, torej nekaj, kar je v duhu priporočil UNESCO-a, pa splošni učni načrt za osnovne šole ne zahteva nič takega. Torej so k vzgoji v duhu medsebojnega razumevanja in spoštovanja pozvani pravzaprav le slovenski otroci. Za otroke večinskega naroda, čeprav tudi oni živijo in se izobražujejo na območju, kjer se sre-

še bolj okrniti in dokončno izvesti segregacijo v šolstvu.

Ker je tisti del Avstrije, kjer od nekdaj žive Slovenci, narodnostno mešan in dvojezičen, je bilo z avstrijsko državno pogodbo posebej določeno, da je na tem območju slovenščina drugi uradni jezik. Po sklenitvi avstrijske državne pogodbe Avstrija ne le da ni uresničila te svoje obveznosti in pravice slovenske manjšine, temveč se z raznimi zakonskimi ukrepi omejuje uporaba slovenščine pred sodišči in v stikih z upravnimi organi. V zadnjih letih so kljub odporu in bojkotu Slovencev in številnih demokratično mislečih Avstrijcev bili sprejeti zakoni in ukrepi z očitnim ciljem, izigrati naše pravice, zožiti njihovo stvarno in krajevno območje. Rezultat je med drugim tudi ta, da smo koroški Slovenci v Avstriji po obsegu možnosti uveljavljanja svojih pravic, torej po stopnji enakopravnosti, razdeljeni na več kategorij.

Mednarodni akti zoper diskriminacijo posebej zahtevajo od držav, da preprečijo delovanje organizacij z diskriminacijskimi cilji. Ker smo bili Slovenci na Koroškem v preteklosti izpostavljeni grobemu nemško-nacionalističnemu in nacističnemu nasilju, ki je seglo vse do prisilnega izseljevanja in poskusov ge-

zika, svojo kulturo, svojo narodnostno samobitnost, smo bili tekom naše zgodovine izpostavljeni diskriminaciji in drugim oblikam nasilja. Republika Avstrija se je že v času plebiscita leta 1920, ko je pridobila ozemlje, na katerem živimo, zavezala, da „hoče slovenskim rojakom varovati danes in za vse čase njihov jezikovni in narodni značaj“.

Po drugi svetovni vojni, v obdobju, ko je po vsem svetu pričelo prodirati spoznanje o nujnosti spoštovanja človekovih pravic in odpravi vseh oblik diskriminacije, je Avstrija splošne in posebne pravice Slovincem znova zagotovila z določili avstrijske državne pogodbe. Te pravice nam Slovincem do danes niso bile uresničene. Slovenci v Avstriji smo torej oropani svojih narodnostnih pravic, ki sodijo med temeljne človekove pravice in svoboščine, in spadamo med tiste, ki jim v današnjem svetu še niso zagotovljene njihove pravice in še niso obvarovani pred diskriminacijo.

Kot taki želimo o našem položaju seznaniti vse tiste organizacije in posameznike, ki se zavzemajo za spoštovanje človekovih pravic in si prizadevajo zoper diskriminacijo, vse tiste, ki predstavljajo upanje nas, ki smo še neenakopravni, zatirani in diskriminirani.

Dvojezičen otroški vrtec „Naš otrok“

V CELOVCU, 10.-Oktober-Str. 25

ki bo odprl vrata v prvem tednu oktobra, sprejema prijave za celodnevni in poldnevni obisk. Prispevek staršev za celodnevni obisk znaša 650.—, za poldnevne pa 400.— šilingov.

Otroka prijavite pismeno na naslov otroškega vrtca „Naš otrok“, 10.-Oktober-Str. 25, 9020 Klagenfurt Celovec ali telefonsko pri voditeljici otroškega vrtca — pri gospodični Mariji Moser — na (začasni) tel. št. 042 22 84 354 v času med 8.00 in 12.00, ali med 13.00 in 17. uro, od ponedeljka do petka.

Pred vstopom v otroški vrtec je treba otroka osebno predstaviti voditeljici otroškega vrtca in izpolniti prijavnico, prinesiti je treba tudi rojstni list otroka. Možnost za to bo 25., 26. in 27. septembra v začasni pisarni voditeljice, 10.-Oktober-Str. 25, 3. nadstropje.

Predaja peticije kongresu UNESCO na Dunaju

Osrednji organizaciji koroških Slovencev sta v četrtek, dne 14. septembra 1978, poskušali predati udeležencem kongresa UNESCO o izobraževanju o človekovih pravicah, v kateri opozarjajo, da tudi v Avstriji manjšinska zaščita nikakor ni v redu, marveč da se slej ko prej krši člen 7 avstrijske državne pogodbe in druge mednarodne obveznosti. Peticija je očitno precej razburila duhove avstrijskih uradnikov pri konferenci UNESCO, kajti zastopnikom koroških Slo-

vencev se ni takoj posrečilo predati peticije na tajništvo konference in jo spraviti med delegate. Predstavniki osrednjih organizacij so na tiskovni konferenci, ki je „predaji“ sledila, ugotovili, da so ravnali imenovani uradniki očitno na višje povele. Udeleženci kongresa pa so do peticije (objavljamo jo na tej strani v celoti) le prišli, saj je delo opravila avstrijska pošta.

Predstavniki koroških Slovencev — dr. Matevž Grilc in Filip Warasch za Narodni svet koro-

ških Slovencev ter dipl. inž. Feliks Wieser za Zvezo slovenskih organizacij — so na tiskovni konferenci zavzeli stališče še predvsem do gospodarske situacije na Koroškem ter do nameravanega obiska bolgarskega voditelja Živkova na Koroškem. Glede obiska je bilo ugotovljeno, da bi znal demonstrativni obisk Bolgara na Koroškem ponovno poslabšati odnose med Avstrijo in Jugoslavijo, kajti znano je, da Bolgari zanikajo obstoj makedonskega naroda, republika Avstrija pa se s svojo protimanjšinsko zakonodajo postavlja v nevarno bližino bolgarskega stališča.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „TRTA“ V ŽITARI VASI
vabi na

proslavo 70-letnice obstoja

v nedeljo, 24. septembra 1978, ob 14. uri pri
Rutarju v Žitari vasi

Sodelujejo:

mešani zbor SPD „DANICA“ — vodi Hanzi Kežar
mešani zbor SPD „ZARJA“ — vodi Jožko Wrulich
moški pevski zbor MG V Sittersdorf/Žitara vas —
vodi Stanko Topar
moški zbor SPD „VINKO POLJANEC“ — vodi Hanzi Kežar
moški zbor SPD „TRTA“ — vodi Jozej Starc
Pihalni orkester Rudnika — Mežica

Po prireditvi prosta zabava s plesom. Za ples bo igral ansambel
„Mežiški rudarji“

Tamburaši iz Loč na šolanju

Te dni so se tamburaši iz Loč vrnili iz Novalje (otok Pag), kjer so bili na 8-dnevnem seminarju.

Seminar, ki je bil pod muzičnim vodstvom Hanzija Gabriela, je bil namenjen študiju novega programa za bodočo sezono.

Če ob zaključku tega seminarja gledamo nazaj, lahko rečemo, da so se tamburaši vrnili z bogatim repertoarjem. Bivanje v Novalji je bilo — kljub jako slabemu vremenu — zelo prijetno in poučljivo. Odnegli niso samo znanje novih skladbic, odnesli so tudi vrsto nepozabnih vtisov.

Ta osemndnevni seminar je omogočalo Okrajno gospodarsko sodišče v Ljubljani, ki je zbralo prek

številnih podjetij v Sloveniji denar za bivanje koroških otrok na otoku Pag. Prevoz je prevzelo podjetje Kompas, Klub koroških Slovencev pa je zagotovil prostore v hotelu.

Izrecna zahvala pa velja še sledečim podjetjem, ki so s finančnimi darovi podprli in omogočali ta seminar: Lesnina — Ljubljana, Hermes — zastopstvo tujih firm Ljubljana, Medex export-import Ljubljana, Odvetniška zbornica Slovenije, Strojna tovarna Trbovlje, Jugotekstil Ljubljana, SOP Krško — podjetje za opremo, Živilski kombinat „Žito“ Ljubljana, Slovenske železarnice „Železarna Jesenice“, Trgovsko podjetje „Universal“ Jesenice.

Več v prihodnji številki našega lista.

Škofiče: sklenjen dodatni proračun

Zadnji dan avgusta je občinski svet soglasno odobril dodatni proračun v višini 5.504.000.— šil. v rednem in izrednem delu. Tako bo možno financirati nekatere nujne investicije kot vozilo znamke „Unimog“ (za 635.000.— šil.), opremo za pluzenje snega. Z deželnimi sredstvi (3 milij. šil.) bo možno popraviti občinske poti in ceste, ki so jih letošnje nevihte hudo prizadele. Nadalje je v načrtu pregradnja stare poštne garaže v Škofičah v namene gasilskega doma, občina bo prispevala 100.000.— šil., gasilci sami pa bodo dodali še nadaljnjih 200.000.— iz lastne društvene blagajne.

Denarno precej zahtevnejši je projekt kopališča v Logu ob Vrbskem jezeru. Gradbeni dela bo opravila firma Hitz, njena ponudba (2.068.000.— S) je bila nekoliko nižja od drugih.

Tesarska dela za streho so man-

dararji dodelili podjetju Wurzer iz Vrbe za 736.000.— šil., za pokrivanje in kleparska dela bo potrebnih 181.000.— šilingov, kar odgovarja ponudbi firme Fleischmann & Petschnig iz Celovca.

Na občinski seji so spremenili še tarife za odvažanje smeti. Podjetje Seitz iz Hodiš, ki opravlja to delo, je sicer želelo zvišanje od 10.— na 15.— šil. za smetnjak, a na občini so se izrekli za 13.— šil.

Pečnica: lepo slavlje

Nadvse lepo slavlje je pred nedavnim praznovanjem v krogu domačih, otrok in vnukov ter prijateljev Hanzej Graber pd. stari Ravš v Spodnjih Borovljah: Dočkal je 70-letnico svojega življenja. Hanzej se je rodil sicer v Malencih pri Mlinarju, a ker je vzrastel pri pd. Vazniku v Spodnjih Borovljah, ga poznajo le kot Vaznikovega Hanzija. Ravšovo gostilno je prevzel po smrti tete. Takoj po vojni si je tudi izbral v Jokovi Tildi izvrstno gospodinjino in tudi kuharico, in s pridnostjo sta postavila temelje današnjemu izvrstnemu tujskoprometnemu gostišču. V Ravšovi gostilni pa je bilo tudi vedno prostora za vse domače slovenske prireditve. Ali so bili to kuharski tečajji, skioptična predavanja ali tudi prireditve domačih pevcev. Hanzej pa je bil tudi sam dolgoleten pevec domačega cerkvenega pevskega zbora in prav tako dolgo tudi odbornik domače posojilnice. Zato so tudi cerkveni pevci povabili svojega pevskega tovariša v župnišče, da so se z njim poveselili in z župnikom vred zahvalili za njegovo

zvesto sodelovanje in prisrčno gostoljubnost pri Ravšu ter mu želeli več in bolj krepkega zdravja za celo 8. desetletje.

BILČOVŠ IN OKOLICA: KAR 5 POROK

Vrsto veselih novic iz naših krajev imamo poročati danes. Poroke so se vrstile kar druga za drugo. Že pred nekaj časa sta si obljubila venčo zvestobo Miha Schellander, Kruščev iz Moščenice, vnet pevec društvenega zbora Bilka, ter Irena Kartnik iz Ročice pri Kotmari vasi. Franc Klinar, Klinarjev iz Branče vasi, je šel po nevesto kar v isto vas. Našel jo je pri Rupiču.

Zadnjo soboto sta si obljubila večno zvestobo kar dva para: Ana Žnidar, Kovačeva iz Želuč, ter Evald Ebner iz Beljaka. Nevesta je bolniška sestra v Beljaku. Kristijan Mlečnik iz Želuč, pa je šel po nevesto v Leše k Štorniku. Hčerka Marica je maturirala lani na Slovenski gimnaziji.

V nedeljo pa sta se poročila Hanzej Valentinič, mladi Košar na Gori, ter Brigita Steinwender z Muškave.

Vsem mladoporočencem želimo obilo sreče na skupni življenjski poti.

Suha: šolski problemi in prazna slama

Začetek novega šolskega leta je za nami. Marsikateri otrok je prestopil prvič šolski prag. Sploh je šolstvo eden najvažnejših in največjih problemov, s katerimi se srečujejo razni naši politiki. To velja zlasti še za občinske zastopnike, ki so po zakonu pristojni za ustanovitev, vzdrževanje in razpustitev šol (Schulgründung, Schulerhaltung, Schulaufassung).

Posebno komplicirano je vprašanje šolskih poslopij v občini Suha. Ta sorazmerno majhna in gospodarsko šibka občina oskrbuje kar tri osnovne šole: suško, tisto v Potočah in žvabeško. Vendar so vse tri enorazredne. Primanjkuje pač potrebno število šoloobveznih otrok, da bi jih lahko poučevali v več razredih: v primeru dvorazrednega pouka bi moralo namreč obiskati posamezno šolo najmanj 36 učencev. Dejansko pa obiskuje na Suhi 23, v Potočah 20 ter v Žvabeku 23 šolarjev. „Kot izgleda smo pre malo pridni,“ je rekla — bolj v šali — neka Sušanka „Našemu tedniku“.

Medtem ko so Žvabekarji in Potočani navajeni enorazrednega pouka, se je na Suhi doslej poučevalo večinoma v dveh razredih. Letos pa bi se morali tudi Sušani zadovoljiti z enorazrednim poukom, ki ga vodi dolgoletni šolski direktor in bivši župan Slamanig. Toda: 12 mamic šoloobveznih otrok se ni s tem strinjalo; šle so k županu Skubl. „Skubl nas je hotel sprva prepričati, da to ni zadeva občine,“ sta nam zatrjevali dve vodilni zagovornici dvorazrednega pouka. Dalje: „Vendar mu tega nismo verjele. Zato smo se obrnile na okrajni šolski svet v Velikovcu. Tam so nam povedali, da je to le zadeva občine.“

Kar brezdvomno drži. Zakaj potem ta napačna županova trditev?

„Kot veste, bodo naslednje leto občinske volitve. Župan dobro ve, da bi morali to stvar v resnici rešiti občinski očetje. Ve pa tudi, da je omenjeni nastop suških mater tik pred volitvami nekaj zelo neprijetnega. Kajti: od vsega začetka se je že zavedal dejstva, da bodo Žvabekarji, zlasti pa Potočani brezizjemno protestirali proti združitvi teh šol. Po potrebi tudi s transparenti in večjimi demonstracijami, kot se je že zgodilo pred leti, ko so hoteli ukiniti šolo v Potočah. Zato tudi njegova napačna trditev, da to ni zadeva občine. Misli je, da mu bodo mame verjele, in se on s tem izognil tej kočljivi zadevi. Tako so jo „pogrunjali“ številni domačini iz vseh strankarskih tabarov, ki pa ne želijo, da bi omenili njihova imena.“

Dejansko več kot komplicirana in silno neprijetna situacija, v kateri se je znašel Skubl z mandatarji večinskih strank: na Suhi zahtevajo razne družine, ki so doslej volile večinske stranke, dvorazredno šolo in to predvsem na račun Potočanov. Potočani spet nočejo zgubiti svoje šole ter so jo pripravljeni braniti do zadnjega. Komu sedaj ustreči, če ne moreš obema? In to, ne da bi izgubil volilnih glasov tako na Suhi kot v Potočah?

Sprva je Skubl očitno iskal „rešitev“ v napačni trditvi, češ da občina ni pristojna za šolstvo. (Ali pa morda tega res ni vedel?) Vendar župan zagovornic dvorazrednega pouka ni mogel speljati na led. Narkar ni več vedel naprej! Zato se je obrnil na grebinjskega župana Miklaua, izvoljen — kot Skubl — na listi ÖVP ter hkrati okrajni šolski nadzornik za Velikovec: le-ta mu je svetoval, da naj skliče zborovanje, kakor smo izvedeli iz zanesljivih virov.

Zborovanje je bilo 8. septembra v gostilni Hartl. Poleg številnih do-

mačinov sta med drugim bila navzoča tudi omenjeni inšp. Miklau in nadzornik vladni svetnik Rudi Vouk. Rezultat zborovanja: župan Skubl je dejal, da ne bodo združili šol, ker so glasovali Potočani in Žvabekarji proti združitvi. Sicer pa so diskutirali večinoma emocionalno, nekateri precej glasno, zato pa tem manj stvarno. To so nam povedali številni udeleženci tega zborovanja in poudarili: „V prvi vrsti se ni razpravljalo o vprašanju združitve teh šol, temveč so obrekovali dolgoletnega ravnatelja Slamaniga, ki pa je prav tako za dvorazredni pouk!“

O resničnih problemih oziroma o vprašanju, ali je združitev zares smiselna, so diskutirali „kvečjemu 5 minut“ (tako nekdo izmed udeležencev zborovanja). Zato tudi niso mogli upoštevati vrsto težav, ki bi jih povzročila taka združitev. Omenimo naj samo vprašanje prevoza šolarjev: pri tem se očitno niso dovolj zavedali dejstva, da bi morali med drugim najmlajši šolarji čakati več ur na avtobus — ne da bi jim mogla občina trenutno nuditi potrebnega kraja za bivališče (Aufenthaltsraum). Temu primeren je tudi komentar večine suških občanov: „Cela stvar je bila jako nepremišljena!“

Tu pa moramo kritizirati predvsem postopanje župana ter večino občinskih mandatarjev (kot je znano, vlada frakcija ÖVP z absolutno večino). Takšen kompliciran problem se ne da pod nobenim pogojem „rešiti“ v okviru enega samega zborovanja, kjer sta vrhu tega vlada emocionalno vzdrušje in nestvarnost! Če se hočejo komplicirane stvari zadovoljivo rešiti, se ne smeš odpovedati daljši stvarni, obširni ter pošteno razpravi o konkretnem problemu. Imeti pred očmi samo naslednje občinske volitve, je vsekakor nepošteno. Županova dolžnost pa je bila, da omogoči tako razpravo: dokazati bi moral, da

je kos težavnejšim občinskim problemom.

V našem primeru Skubl ni skrbel za pametno in stvarno obravnavo vprašanja združitve šol. Zato se tudi ni treba čuditi, če so domačini z omenjenim zborovanjem več kot nezadovoljni. Upravičeno se vprašajo: „Je bilo to sploh potrebno,“ ali kot se je izrazila neka Sušanka: „Šli smo mlatiti prazno slamo!“

V zvezi s to problematiko pa želimo opozoriti na nekaj, česar vodilni suški občinski politiki v svoji kratkovidnosti prav tako spregledajo: če zgubi neka vas svojo šolo, je navadno obsojena na smrt. Tega se posebno zaveda — poleg drugih domačinov — Andrej S. iz Žvabeke. Prav primer Žvabeke jasno dokazuje, da suška komunalna politika nima sistema. Nedavno je občina v Žvabeku preimenovala poldrugi hektar zemljišča v industrijsko cono, ker hoče na ta način oživiti vaško življenje v Žvabeku in okolici. Znano pa je, da imajo dobro razvite vasi med drugim tudi šole. Vrh tega so nedavno vtaknili v žvabeško šolo približno 300.000 šilingov. Sploh je treba reči, da imajo Žvabekarji bolj urejeno šolo kot Sušani: pomislimo samo na lepo izgrajeno športno igrišče, ki ga suški učenci na žalost nimajo. Kljub temu skličejo neuspešno zborovanje, kjer se diskutira o možni razpustitvi uspešnih šol...

Skratka klasičen primer nerazumljive „cike-cak“ politike in to navrh še na račun občinske blagajne. Suški občani si kaj takega gotovo ne zaslužijo. Zaslužili pa bi si komunalne politike, ki znajo delati. Resničnih problemov je namreč v tej občini več kot dovolj. Čaka jo že (predolgo na rešitev. Morda bi jim namenili tudi kako pametno zborovanje. Prepričani smo, da se ne bi mlatila le prazna slama...

Janko Kulmež

SKD „Peter Markovič“ v Rožeku

Podjunske večer na Reki pri Šentjakobu v Rožu odpade iz nepredvidenih vzrokov

PEVSKI KONCERT

Prireditelj: SPD „Borovlje“ v Borovljah
Kraj: Cingelc na Trati
Čas: nedelja, 24. 9. 1978, ob 14.30
Sodelujejo:
Logaški oktet iz Logatca
Pepca in Danica Certov
Moški zbor SPD „Edinost“ iz Škofič
in ansambel „Drava“ iz Borovelj

KOROŠKA GLASBENA JESEN

Prireditelj: SPD „Edinost“ v Pliberku
Kraj: Gostilna Schwarzl
Čas: sredo, 27. 9. 1978, 19.30
Nastopa: Pihalni kvintet RTV Ljubljana

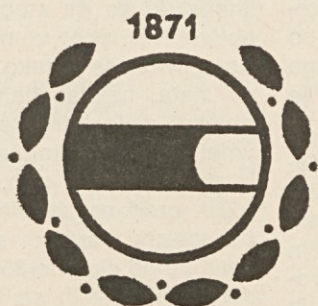
TEKME SAK

SAK igra v nedeljo na igrišču Wolfsberg-Priel ob 8.30 proti moštvu iz St. Michael/Lav. (pod 21). Prvi moštvu nastopita ob 10.15 uri. V nedeljo ob 10. uri igrajo mladinci SAK proti SC Ulrichsberg na igrišču St. Peter am Bichl.

ROMANJE Z LETALOM V FATIMO

od nedelje, 8. oktobra 1978,
do sobote, 15. oktobra 1978
Prijave sprejema: Dom v Tinjah do 26. septembra 1978

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2. 9065 Žrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.



Tobačna tovarna Ljubljana o. sub. o.

Ljubljana, Tobačna ulica 5

se priporoča



ASTOR
MILD

VERY LOW IN TAR
RICH IN TASTE

V DRUGI POLOVICI AVGUSTA SE JE MUDILA VEČJA SKUPINA ROJAKOV POD VODSTVOM PROFESORJA ŠTEFANA PINTERJA IN DOMAČINA UNIV. LEKTORJA EMILA TOKARZA, KI UČI NA UNIVERZI V SOSNOWIECU IN SE UKVARJA S SLOVENŠČINO IN HRVAŠČINO. V SKUPINI JE SEVEDA PREVLAĐOVALO PO ŠTEVILU OBMOČJE UČITELJEV IN PROFESORJEV, SAJ SO SE MORALI ŠE TIK PRED ZAČETKOM ŠOLSKEGA LETA ODPOČITI OD NAPOROV V POČITNICAH IN SI NABRATI NOVIH MOČI IN ŽIVLJENSKE VOLJE ZA NOVO ŠOLSKO LETO. KER PA JE NAŠA DRUŽBA VSEKOZI PREPOJENA Z UČITELJI, SE BO MOJE POROČILO OMEJIL NA OPIS TEGA, KAR SMO VIDELI IN SLIŠALI; IZPUSTITI HOČEM OPIS DOŽIVETGA V SKUPINI SAMI, KER BI TO MOGLO POVZROČITI TO IN ONO.

ŠLO JE PAČ PO SLEDEČEM VRSTNEM REDU: V AVTOBUS, IZ AVTOBUSA H KIOSKU Z RAZGLEDNICAMI, PISANJE RAZGLEDNIC, RAZGLEDNICE V POŠTNI NABIRALNIK, NA STRANIŠČE V BRZINI, KI NI TIPIČNO ZA NAS SLOVENCE, PO OPRAVKIH V STRANIŠČU HITRO ŠE DVE ALI TRI SLIKE ALI NEKAJ METROV FILMA, HITRO ŠE NA „LODY“ (POLJSKI SLADOLED) (LED JE MORAL BITI POLIZAN IZVEN AVTOBUSA, KI GA JE VESTNO STRAŽILA SONJA), ITD., ITD.

OPROSTILI SMO, POZABILI NE BOMO NIKOLI...

Poljska šteje nad 34,5 milijonov prebivalcev, od katerih stanuje 20 milijonov v mestih, 14,5 milijonov pa na deželi. Od teh 34,5 milijonov jih je 20,3 milijonov v delovnem razmerju: 12,2 milijona v mestu in 8,1 milijon na deželi. Rodi se na Poljskem ravno še enkrat toliko ljudi kot jih umrje, pač pa kljub temu še niso mogli doseči števila prebivalcev, ki so ga imeli pred II. svetovno vojno, v kateri je padel vsak peti Poljak bodisi pod kroglo, pod vislicami ali v plinskih komorah Tisočletnega rajha.

Na Poljskem so našli lani skoraj 13 milijonov govede, 19 milijonov svinj, 3,5 milijonov ovc in nad 2 milijona konjev, pač pa samo nekaj nad 500.000 traktorjev. Otroških vrtcev imajo nad 10.000, obiskuje jih okoli 70.000 otrok. Študentov imajo na Poljskem skoraj toliko kot traktorjev; ena tretjina jih sta-

nuje v študentovskih domovih, skoraj vsak drugi dobi državno štipendijo.

Poljski turizem se je osredotočil na obiskovalce iz socialističnih držav, iz katerih pride nad 9 milijonov turistov, medtem ko obišče Poljsko iz ostalih držav nekaj manj kot milijon turistov. Domači turizem je močno razvit.

Nekdo je izračunal, da se zgodi v eni minuti na Poljskem sledeče: 1379 metrov tkanine priteče iz tkalnic, 220 ton premoga zapusti rudnike, v tovarnah pa izdelajo v eni minuti 1363 kg masla (Poljaki so znani tudi po svojih jajcih, katerih producira 8 milijard na leto). To in še kaj je izračunano, ni pa izračunano, koliko besed se spregovori v znamenitih poljskih teatrih, koliko kretenj naredijo slavne polj-

reda MALBORK smo si seveda ogledali. Grad je bil v 14. stoletju največji Evrope, pri našem obisku so ravno snemali najbrž nek vampirski film; je zelo lepo renoviran).

16. in 17. stoletje je bilo bogato na vojnah in vstajah proti fevdalnim vladarjem. V času zadnjega poljskega kralja Avgusta PONIA-TOWSKEGA so se močno trudili za razvoj gospodarstva in kulture ter za reforme na socialnem in političnem področju. „Trostrankarski sporazum“ takratnih velesil Prusije, Rusije in Avstrije je to vse uničil in privedel do razdelitve Poljske.

Odvisnost je trajala nad 120 let, ki so bila leta boja in uporov za neodvisnost.

Šele leta 1918 je postala Poljska zopet neodvisna, 20 let pozneje pa jo je tisočletni rajh pahnil v brez-

rodnika v zadnji svetovni vojni, ki je pobrala nad 6 milijonov Poljakov, kar je v primerjavi s številom prebivalstva grozoten svetovni rekord. Skoraj vsa večja mesta so bila porušena skoraj do zadnjega zidu, skoraj celotna industrija je bila uničena.

Hitlerjanska vojska je zasledovala v zasedenem območju politiko izbrisanja, katere cilj je bil totalen pokol, celotna uničitev poljskega in končno tudi vseh slovanskih narodov. Žide so zaprli v „geta“, iz katerih so jih postopoma zavlekli v plinske komore KZov.

Odgovor na ta grozodejstva je bilo močno odporiško gibanje, ki na celem svetu nima primera. Zadnji tragični akord v baladi tega odpora celega naroda je bila vstaja v Warszawi jeseni 1944, ki je po-

da jih bodo samo preselili nekam drugam, lahko domnevamo, da so le-ti pobrali vso najbolj dragoceno imetje, ki so ga mogli nesti in se podali na pot v negotovost. V Auschwitzu se je tako nabralo mnogo zlata, nakita, žlahtnih kamnov, ob'eke; celo otroške vozičke in umetne ude pokončanih so vozili iz Auschwitza v rajh.

Tik pred osvoboditvijo taborišča po sovjetski armadi so nacisti požgali 29 od skupno 35 magazinov, v preostalih šestih so našli osvoboditelji: 350.000 moških oblek, nad 800.000 ženskih kostumov, 6500 parov ženskih čevljev, 58.000 parov moških čevljev, nešteto zobnih ščetk, brivskih čopičev, očal, kovčkov, razne posode in goro otroških oblek in igrač. S požigom taborišča so hoteli nacisti izbrisati vse sledove svojega dejanja, kar jim ni uspelo. Iz spominov nekega bivšega SSovca hočem citirati odlomek; v katerem opisuje svoj obisk v taborišču: „...v nekaj minutah bo došel vlak,“ so mi rekli. Prišlo je zares 45 vagonov s skupno 6700 ljudi, od katerih jih je bilo 1450 že pri prihodu mrtvih. Za ozkimi linami z bodečo žico otroci, rume- ni, polni strahu, žene, možje... potem se začne „Marsch, marsch“: desno in levo bodeča žica in zadaj dva ducata Nemcev z brzostrelkami... Docela nagi gredo možje, žne, mlada dekleta, otroci, matere z dojenčki, enonogi mimo nas. V kotu stoji čokat SSovec, ki z mehkim pastoralnim glasom kliče nesrečnežem: „Nič se vam ne bo zgodilo! Morate samo hitro in krepko dihati, ta inhalacija krepi vašo pljuča, dobro učinkuje proti nalezljivim boleznim in je dobro desinfekcijsko sredstvo!“ Večina od njih vse vé, vonj jim naznanja njihovo usodo! ...potem gredo po stopnicah navzdol — in vidijo resnico! Matere, doječe matere, z otroci na prsih, nage, mnogo otrok vseh starosti — nagi — obotavljajo se, končno pa le vstopijo v komore smrti, večina brez vsakega glasu, potisnjeni od tistih, ki jim sledijo, priganjeni od SSovskih bičev in puškinih kopit... SSovci mečkajo ljudi v komore.

„Dobro napolniti“ je bilo povelje Hauptmanna. Nagi ljudje stojijo na nogah drugih, 700 do 800 na površini 25 kvadratnih metrov in 45 kubnih metrov prostora. Vrata se zapró. Preostali prišleci pa, nagi, čakajo še pred vrati. SS-Unterscharführer se trudi, da bi pognal dieslov motor. Ne uspe mu!...

(Dalje prihodnjič)

Dipl. inž. FRANC KATNIG:

Potovanje po Poljskem

ske lutke, koliko potez s čopičem naredijo poljski umetniki, koliko svetovno znanih poljskih plakatov se nalepi, koliko deviz se menja na črno-cvetočem trgu.

ORIS POLJSKE ZGODOVINE

V teku zadnjih tisoč let se je na poljskem ozemlju toliko zgodilo, da bi brez posebne muje mogli lepo število držav opremiti s temi zgodovinskimi dejstvi. Najbrž te države ne bi bile vesele tega darila, ker je poljska zgodovina premalo prijetna.

Začelo se je vse v sedmem desetletju 10. stoletja. Prvi vladar poljske zgodovine je bil Mieszko I., ki je pripeljal deželo v krščanski tabor; imel je sina, ki je postal tudi velik kralj, Boleslaw CHROBRY (hrabri). Fevdalna razdrobljenost je trajala samo 200 let, državo je zopet združil kralj Wladyslaw LOKIETEK (laket). Pride do perzonalne unije z Litavsko in nekaj let pozneje do zelo važnega zgodovinskega dogodka: Kralj Wladyslaw JAGIELLO je premagal v veliki bitki pri Grunwaldu nemški viteški red in zlomil njegovo grozotno silo (sedež tega nemškega viteškega

izgledno močvirje preganjanj, umorov in nasilja. V II. svetovni vojni so poljski vojaki trpeli na vseh frontah. Letalci so se borili v boju za Anglijo, vojaki so premagali sovranizma pri Leninu, Tobruku, Monte Casinu in na bojiščih v Berlinu. Tisočletna zgodovina polna prese- nečenj in protislovij, o kateri pravi poljski pisatelj: „Tako so živeli in tako je potekel čas“.

Kljubovaje vsem usodam — to smo povsod videli — so ostali Poljaki narod poln optimizma in samozvesti, polni zanosa in zaupa- nja v lastno moč: „Mi smo bili — mi smo — mi bomo.“

Temu narodu je napisal franco- ski pisatelj J. J. ROUSSEAU na pragu časa, v katerem so njihovo de- želo razdelili po „trostrankarskem sporazumu“: „Ne boste mogli pre- prečiti, da vas bodo pogoltnili, po- trudite se pa, da vas ne bodo mo- gli prebaviti!“ Kot vemó, so si Poljaki vzeli tu tudi za nas primeren nasvet k srcu in tudi ravnali in de- lali brez velikih besed po njem.

DRUGA SVETOVNA VOJNA

Na Poljskem ne najdete nobene- ga, ki ne bi bil izgubil kakega so-

žrla v nekaj dneh nad četrt milijo- na življenj in privedla do totalnega porušenja mesta.

„ARBEIT MACHT FREI“

Žalosten okus dobi pogovor, ki pelje do največjega taborišča Evrope, do simbola trpljenja in poni- ževanja, do Auschwitza. „Arbeit macht frei“ (delo osvobodi) je bil napis na „slavoloku“ nad vhodom v taborišče. V Auschwitzu in bliž- njem Birkenauu je pustilo svoje živ- ljenje nad 4 milijonov ljudi dvajse- tih različnih narodnosti.

Od pomladi 1942 naprej so po- končali veliko število jetnikov s plin- om Ciklon B, s katerim se je dalo uničiti do 60.000 ljudi dnevno. Plina so v Auschwitzu samem pora- bili nad 20.000 kg, za usmrnitev 1500 oseb so potrebovali 6 do 7 kg tega plina.

Ta „tovarna smrti“ je prinesla hitlerjevimi mogotcem mnogo do- bička. Celotna imovina, ki so jo prinesli s seboj jetniki iz celega sveta, se jim je seveda ukradla in se spravljala v dnevnih transportih „heim ins Reich“ (domov v rajh). Če se zavedamo dejstva, da so jetnikom pri aretaciji dopovedovali,

DR. JAKOB SKET:

22

Miklova Zala

Po cele noči sta tavalala potem naša potnika po gozdih in gorah puste dežele bolgarske. Povsod so ju zasledovali pesjani. Le kadar sta stopila v potok ali reko in se skrila pod drevesne korenine, so izgubili pesjani njiju sled. Četokrat je tedaj slišala Zalika, kakor pripoveduje koroška narodna pesem, da so govorili pesjani:

„Tu je bla, tu je ni...
krščanski duh diši.“

Strašno težavna in nevarna je bila za Zaliko in Marka pot po nepoznanih deželah. Naposled sta srečno došla v deželo srbsko ob globoki Donavi, ali pesjani so jima bili še vedno za petami.

Moči so ju že zapuščale. Zdvojila bi bila skoro in obupa- la nad svojo rešitvijo. A v vseh nezgodah in nevarnostih je zaupala Zala še zmeraj v božjo pomoč. Kadar koli je pogledala na sliko Matere božje in iskreno molila, rodil se je nov up in nova nada. Srčno hrepenenje po Mirku se ji je vzbujalo z novo silo v njeni duši. Vse bi rada in voljno pretrpela, ako bi le še enkrat videla blago lice svojega moža in ženina.

Ta misel in up sta dajala zvesti ženi novo moč in po-

gum. Ali Marku, Zalinemu zvestemu spremljevalcu in re- šitelju, so čim bolj od dne do dne pojemale moči. Napo- sled se od same slabosti ni mogel več vzdržati pokonci.

Neko jutro je stopil iz vode in se vlegel tja pod košato drevo, da bi po dolgem času zopet zatisnil oči. A takoj ga ovohajo pesjani. Jezdec turški pridejo ter ugrabijo ne- srečnega moža.

Zalika, to videč, jame vpiti in klicati na pomoč. A vse zastonj. Marko je sicer pogumno in junaško branil sebe in svojo spremljevalko, ali pesjani ga ubijejo in raztrgajo na kosce. Potem plane divja pesjanska drhal tudi za ne- srečno ženo in dere za njo do reke Donave.

Zala se vrže vsa obupana v peneče valove, srečno pre- plava široko reko, njeni vohuni pa najdejo grob v hlad- nem vodovju.

Osemnajsto poglavje

V Svetnah v Rožni dolini so delali med tem velike pri- prave za imenitno ženitovanje. Ženila sta se Mirko, gospo- dar na velikem Serajnikovem domu, in Almira, bogata hči Tresoglavova.

Odkar je sivolasi oče Serajnik zatisnil oči, se ni nihče več protivil tej poroki in zvezi. Zaliko so že davno imeli za mrtvo. Almira je pa vedela tudi skrbeti za to, da ni prišlo njeno izdajstvo v zadnjem turškem boju na svetlo. Vsem se je znala prikupiti. Mladeničem se je dobrikala kakor poprej, starim jezičnim babicam pa je zavezala jezike s tem, da jim je pri vsaki priliki poklanjala majhnih darov.

Le nesrečni mladenič Davorin se ni hotel ukloniti Al- miri. Le on je vedno hudo govoril o njej, naštevajoč ji čes- tokrat njene pregrehe. Toda na Davorina se niso ozirali, njemu ni nihče veroval.

V zadnjem času ga je bila spravila Almira celo izpod Serajnikove strehe. Davorin je živel nato kot berač; raztr- gan in zrazčapan je prosil miloščine od hiše do hiše, da se je preživil.

Prišel je dan poroke. Bogate so bile priprave za to go- stijo. Še večja bogatija in potrata se je videla sedaj, kakor takrat, ko se je ženil Mirko z Miklovo Zaliko. Vsi sosedi od blizu in daleč so došli kot svatje na gostovanje. Tudi radovednih gledalcev in prežarjev ni manjkalo, in samo ob sebi se razumeva, da se je zbralo ob tej priliki tudi mnogo beračev v Svetnah.

Ob pot in cesto, ki vodi v cerkev, so se postavljali ubožci, da bi prejeli kak milodar od bogate neveste in srečnega ženina. Tudi pri peči v hiši in pri vratih v veži so posedali, željno pričakujoč dobrega grižljaja.

Miklov pes Kastor je imel ta dan mnogo jeze in opravi- kov. Vedno je lajal in se ljuto zaganjal v raztrgane berače. Nobenemu ni prizanesel, kdor se je le od daleč bližal Serajnikovi hiši.

Na Mirkovem domu je bilo že v jutru na poroke dan vse veselo in radostno. Ženin, nevesta in svatje so sedeli za bogato obloženo mizo. Napivali so drug drugemu. Star- rejšina je ravnokar začel jemati slovo za nevesto Almiro; zakaj bližala se je ura, da gredo v cerkev k poroki.

Vsem se je isknila radost v očeh. Le ženin Mirko ni kazal pravega veselja. Vselej ga je izpreletela nekaka groza ter obšel neprijeten in tesen notranji čut, kadar koli

TV AVSTRIJA
1. SPORED

NEDELJA, 24. septembra: 11.00 Konfrontacija strankarskih šefov Dunaja — 15.40 Pepelčica — 17.00 Ena, dve ali tri — 17.45 Majhni jelen — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Kapetani na Salzach — 19.00 Avstrija v sliki — Tirol — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Cas v sliki 1 s kulturo — 19.50 Šport — 20.15 Eden end — 21.50 Šport — 22.00 Nočni izbor — 22.45 Poročila.

PONEDELJEK, 25. septembra: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Solska televizija: kaj je film? — 10.30 Grešni kozel s Spatzhausna — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Golden silents — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Cas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Šport ob ponedeljkih — 20.55 Ceste San Francisca — 21.40 Poročila in šport.

TOREK, 26. septembra: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Songs alive — 10.00 Solska televizija: avstrijski izumitelji — 10.30 Pepelčica — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Juveli — 7. kontinenta — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Cas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Tiralica — uganka — 20.20 Risiko — 21.25 Civilna korajža — Očala, Graditi — 22.20 Zvezde gledajo dol — 23.10 Poročila in šport.

SREDA, 27. septembra: 9.00 Oddaja z mišjo — 9.30 Trst — vrata k jugu — 10.00 Solska televizija — 10.30 Totalno, totalno ponorel svet — 17.00 Frotti, nilski konj — 17.25 Oddaja z mišjo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Mož v hiši — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Cas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Divji baron — 22.30 Poročila in šport.

ČETRTEK, 28. septembra: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Francoščina — 10.00 Solska televizija: Obraz stoletij — 10.30 Divji baron — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosimo

za mizo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Cas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Televizija — priznanja — 20.15 Marija — 21.45 Poročila — 21.50 Šport.

PETEK, 29. septembra: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Solska televizija — 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Totalno, totalno ponorel svet — 17.30 Am, dam, des — 18.00 Čakajte, da pride oče — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Cas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.15 XY-nerešeno — 21.20 Obzorja — 22.05 Šport in reklama — 22.15 Takšen lopov pač nima lahko — 23.40 XY-nerešeno — 23.55 Poročila.

SOBOTA, 30. septembra: 15.20 Fredy pod tujimi zvezdami — 17.00 Jollypredal — 17.30 Black Beauty — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan-opticum — 18.25 Dober večer — Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki z aktualno Južnotirolsko — 19.30 Cas v sliki 1 s kulturo — 19.55 Šport — 20.15 Na tekočem traku — 21.50 Šport — 22.05 Vprašanja kristjana — 22.10 Zadnji z Red rivra — 23.40 Poročila.

TV Avstrija 2. spored

NEDELJA, 24. septembra: 15.30 Mednarodni turnir v košarki za Donavski pokal — 17.00 Dežela in ljudje — 17.30 O 9 — 18.30 The whole town is talking — 19.30 Munsterjevi — 20.00 Knjižni bazar — 21.15 Sejem — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 25. septembra: 18.00 Songs alive — 18.30 Sveti eksperiment v Pennsylvaniji — 19.30 Igraj z nami na harmoniko — 20.00 Zvezde gledajo dol — 20.55 Sternova ura — 21.40 Cas v sliki 2 — 22.10 Dekle in morilec — umoritev Trotzkyja.

TOREK, 26. septembra: 18.00 Trst — vrata na jug — 18.30 Znanje-aktualno — 19.30 Veselje ob glasbi — 20.00 Popolnoma, popolnoma ponorel svet — 21.30 Cas v sliki 2 s kulturo — 22.05 Club 2.

SREDA, 27. septembra: 18.00 Francoščina — 18.30 O 9 — 19.00 Evropa v 20. stoletju — 19.45 Werther — zgo-

dovina bestsellerja — 20.00 Teleobjektiv — 20.50 S streho, šarmom in melono — 21.40 Cas v sliki 2 s kulturo — 22.15 Trailer.

ČETRTEK, 28. septembra: 18.00 Ruščina — 18.30 Beethoven: koncert za klavir in orkester štev. 3 — c-mol — 19.30 Spotlight — 20.00 Svojčas — 21.05 Popolnoma, popolnoma ponorel svet — 22.10 Cas v sliki 2 s kulturo — 22.45 Club 2.

PETEK, 29. septembra: 18.00 Orientacija — 18.30 Portret — 19.30 Trailer — 20.15 Raziskovanje možgan danes — 21.20 Povej mi, kdo sem... — 22.05 Cas v sliki 2 s kulturo — 22.40 Tony and Lena.

SOBOTA, 30. septembra: 17.15 Teleobjektiv — 18.00 Hans in Lene — 18.25 Brez nagobčnika — 19.30 Cafe Hungaria — 19.55 Galerija — 20.15 Obdolženec ne stoji več sam — 21.45 Jazz ob sobotah: faces in jazz.

TV Ljubljana
1. SPORED

NEDELJA, 24. septembra: 8.30 Poročila — 8.35 Za nedeljsko dobro jutro: Kud Jože Hermanko — 9.05 625 — 9.25 Kapelski kresovi, nadaljevanka — 10.35 Viking Viki — serijski film — 11.00 Hunterjevo zlato — serijski film — 11.25 Mozaik — 11.30 Ljudje in zemlja — 12.30 Šahovski komentar — 13.00 Poročila, Čudovita leta filma, Poročila, Okrogli svet, Dosje našega časa: Leto 1951, Športna poročila, Moda za vas, Starec in morje — film — 19.10 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 OVINEK, drama — 21.10 Človek in voda — dokumentarna oddaja — 21.40 TV dnevnik — 21.50 Sportni pregled — 22.35 Poročila.

PONEDELJEK, 25. septembra: 9.00 TV v šoli: Pripovedka, Solska zadruga, Od cveta do sadeža — 10.00 TV v šoli: Materinščina, Risanka, Zemljepis — 11.10 TV v šoli: Za najmlajše — 15.00 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Kmetijska oddaja TV Beograd — 17.10 Poročila — 17.15 Čarobna žoga — 17.30 Čudovita leta filma — 17.55 Obzornik — 18.05 Samoupravljanje — Revolucija v trajanju, 4. del cikla Pota samoupravljanja — 18.40 Mozaik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Zgodba o vitezu iz Olmeda, drama — 21.05 Kulturne diagonale — 21.45 Mozaik kratkega filma: Senca na nasprotnem zidu — 22.05 TV dnevnik.

TOREK, 26. septembra: 9.45 TV v šoli: Kako rastem, Sli ste vedeli, Kondenzatorji, Nina in Ivo, Dnevnik 10 — 10.00 TV v šoli: Prirodoslovje, Risanka, Glasbeni pouk — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 17.20 Poročila — 17.25 Glasbeni pejzaži Srbije: Fruška gora

— 17.55 Obzornik — 18.05 Pisani svet — 18.40 Cas, ki živi: V partizanski šoli — 19.10 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Diagonale: Nagrajevanje po delu — 20.35 Tolstoj: Trnova pot — nadaljevanka — 21.55 TV dnevnik — 22.10 Glasba takšna in drugačna — 23.10 Poročila.

SREDA, 27. septembra: 9.00 TV v šoli: I. Andrić: Aska in volk, Arheološki muzej, Pogovorni bonton — 10.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Risanka, Film — 16.30 Šahovski komentar — 17.00 Poročila — 17.05 Deklica delfina in lisica zvitorepka — 17.20 Poskočna domišljija — 17.45 Obzornik — 17.55 Spekter — 18.25 Mednarodna delavska in revolucionarna pesem — I. del — 19.10 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Film tedna: Dnevi in noči v gozdu — 21.35 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.45 TV dnevnik — 22.00 Glasbeni magazin — 22.45 Poročila.

ČETRTEK, 28. septembra: 8.55 TV v šoli: Matematika, Pismo materi, Otok Rab — 9.00 TV v šoli: Francoščina — 10.30 TV v šoli: Umetnost, Risanka, Kemija — 14.55 TV v šoli — ponovitev — 17.20 Poročila — 17.25 Trinajstletniki — serijska oddaja — 17.55 Obzornik — 18.05 Profesor Baltazar — risanka — 18.15 Planine sveta — 19.10 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Oči kritike — 20.45 Retrospektiva TV drame — F. Bevk: Kaplan Martin Cedemac — 22.05 Na zvezi — 22.35 TV dnevnik.

PETEK, 29. septembra: 9.00 TV v šoli: Ruščina, Od doma do šole, Klub mladih tehnikov — 10.00 TV v šoli: Angleščina, Zgodovina — 15.00 TV v šoli — ponovitev — 16.40 Šahovski komentar — 17.10 Poročila — 17.15 Velika predstava na dnu morja — 17.30 Norosti Maje Skowron — serijska oddaja — 18.00 Obzornik — 18.10 Slovenski rock: Begnograd — 18.40 Energetika leta 2000, tehnični film — 19.10 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Roža Portoroža — zabavno glasbena oddaja — 20.55 Razgledi: Za korak — 21.25 TV dnevnik — 21.45 Baretta — serijski film — 22.35 Poročila.

SOBOTA, 30. septembra: 8.00 Poročila — 8.05 Profesor Baltazar — risanka — 8.15 Čarobna žoga — 8.30 Trinajstletniki — serijska oddaja — 9.00 Pisani svet — 9.35 Dve družini, Standard in mi, dokumentarna oddaja — 10.15 A. Newman: Sopek z bodečo žico — nadaljevanka — 11.05 Poročila — 15.30 Vaterpolo Jadran (Hercegnovi): Primorje — 16.30 Posebna oddaja pred svetovnim prvenstvom v košarki — 17.30 Obzornik — 17.40 Saša — mladinski film — 19.10 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Kolači in pivo — nadaljevanka — 20.55 Moda za vas — 21.05 TV žetnik — 21.50 TV dnevnik — 22.05 Charlie Bubbles — 23.40 625.

TV Ljubljana 2. spored

NEDELJA, 24. septembra: 10.50 Proslava ob 35-letnici priključitve Istre in otokov Matični domovini — prenos iz Pazina — 15.30 Nedeljsko popoldne — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Dokumentarna oddaja — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.10 Celovečerni film.

PONEDELJEK, 25. septembra: 17.10 TV dnevnik v madžarščini — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Otroška oddaja — 18.00 Pravljica — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Mladi za mlade — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Sportna oddaja — 20.30 Izkušnje — 21.00 Poročila — 21.10 Celovečerni film — 22.50 Kronika Bitef-a.

TOREK, 26. septembra: 17.10 TV dnevnik v madžarščini — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Literatura — 18.45 Glasbeni pejzaži Srbije — 19.30 TV dnevnik — 20.00 V središču — aktualna oddaja — 20.50 Akcije — 20.55 24 ur — 21.15 Znanost — 22.00 Muppet show.

SREDA, 27. septembra: 17.10 TV dnevnik v madžarščini — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Daljnogled — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Popularna glasba — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Sportna sreda — 22.30 TV dnevnik.

ČETRTEK, 28. septembra: 16.00 Namizni tenis — Jugoslavija : Anglija — 18.45 Vabilo na potovanje — kviz — 19.30 TV dnevnik — 20.00 3—2—1 start... — 23.30 Poročila.

PETEK, 29. septembra: 17.10 TV dnevnik v madžarščini — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Tele-sport — 18.45 Zabavna glasba — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Na dnevnem redu je kultura — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Portreti — 21.50 Glasbeni atelje.

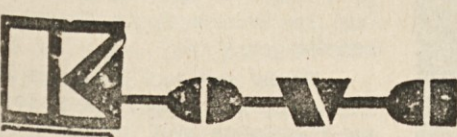
SOBOTA, 30. septembra: 17.30 Poročila — 17.35 TV Koledar — 17.45 Otroška predstava — 18.45 Humoriistična oddaja — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Mednarodni kviz glasbene mladine 78 — 21.00 24 ur — 21.10 Sodobniki — 21.40 Sportna sobota.

Razpisujemo mesto
UREDNIKA

„Našega tednika“ za takojšnji vstop v službo.

Pogoj: perfektno znanje slovenščine in nemščine. Praksa zaželena. Ponudbe z lastnoročno napisanim življenjepisom pošljite do 30. 9. 1978 na predsedstvo Narodnega sveta koroških Slovencev, Viktringer Ring 26, A-9020 Celovec/Klagenfurt. Plača po dogovoru.

Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h



Sem po kuhinje!

PODJERBERK —
ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

je pogledal na berače, sedeče pri peči. Njegovo oko se je srečalo s pogledom nesrečnega Davorina. Tedaj pa se je nehote vzbudila Mirku nekdanja misel v glavi: Al-mira, njegova nevesta, je izdala njega in rajnko njegovo Zaliko...

Okoli cerkve sv. Jakoba je čakalo že mnogo radovednega ljudstva na svate. V cerkvi ni bilo nikogar. Le tam pri velikem oltarju je klečala neznana žena v raztrgani, tuji obleki. Ko pa je domolila, se je napolila tudi ona iz cerkve. Začudena se je ozirala po zbrani množici misleč: Kaj le pomeni toliko čakajočega ljudstva?

Nato je ubožica pazno poslušala, kaj govorijo ljudje med seboj. In o čudo! Pomenkovali so se o bogatem ženinu Mirku in o srečni nevesti Almiri; tu pa tam je tudi še slišala ime nesrečne Zalike.

Začuvši to govorico, zavre tujki kri v glavi. Vsa izbegana in obupana se napoti z naglim korakom proti Svetnam. Ljudje so radovedno pogledovali za njo, a spoznal je ni nihče; saj je bila po beraško oblečena in začrnelega lica, kakor zamorci.

Kmalu je došla v Svetne. Ondi postoji ter posluša. Na uho ji udarjajo mični glasovi srebrnih strun, vrisk in petje doni iz Serajnikove hiše. Vse je bilo veselo in židane volje.

Naposled se hoče tudi ona spraviti v veselo hišo, ali pes Kastor ustavi tujo beračico. Ne pusti je dalje.

Zdaj pokliče žena psa po imenu. Ko pa začuje pes mili glas, ga spozna: začne se dobrikati tujki ter cvili in skače okoli nje od samega veselja. Hitro se vzpne po beračici, kakor da bi jo hotel poljubiti v lice; nato ji polize roko, potem zdirja v hišo h gospodarju Mirku, a zopet nazaj ven k svoji znanki.

Večkrat je ponavljala to igro zvesta žival ter lajajoč naznanjala svojo radost.

Svatje se zavzamejo nad takim vedenjem in grede gledat, kaj pes ima. Niso se mogli dovolj načuditi, videč, da liže Kastor bližajoči se beračici roke in prste.

Tujka je stopila mirno in samozavestno v hišo in prisedla za peč k drugim beračem. Nihče je ni spoznal, ne njena mati, ne Mirko. Le zvesti pes Kastor je ostal pri njej. Na tla je legel in položil glavo na njeno nogo.

Beračica ni prosila ne kruha, ne pijače. Nepremično je zrla tja na mizo na ženina in nevesto. Tam je videla svojega Mirka, tam je gledala svojo — izdajalko.

Zdaj se je poloti strašen srčni boj. Veliko je že prestala na svetu, mnogo je izkusila, ali sedanji pogled ji je jemal vid in posluh. Njeno srce je hotelo počiti in raztrgati prsi na dvoje. Ob pamet in um jo je spravljaja ta čudna gostija.

Za trenutek se še premaga. Ko pa je končal starejšina svoj govor v slovo in sta vstala ženin in nevesta, da gresta v cerkev k poroki, tedaj se zravna upognjena beračica in stopi odločno sredi sobe pred nevesto in ženina, z donečim, zapovedujočim glasom veleč:

„Stojte, svatje! Stoj, starešina in ženin!“

Vsi se spogledajo in začudijo nad drznimi besedami. Mirko se ustraši zvonečega glasu in spusti iz roke nevesto. Bilo mu je, kakor da bi mu donel glas njegove mrtve žene na uho.

Tudi Almira se strese na vsem životu. Strah in grozna slutnja se poloti njene krivične duše. A vendar se opogumi in reče na glas:

„Kaj se obotavljate, ženin in svatje! Kaj poslušate be-

sede neumne beračice! Pojdimo v cerkev!“

Pri teh besedah potegne ženina za roko in ga hoče odvesti iz sobe.

V tistem trenutku pa zadoni zopet glas neznane tujke: „Vi svatje hočete peljati ženina k drugi poroki! Ali pa veste tudi, da je mrtva njegova prva žena? Dokazite mi to!“

Nihče ni seveda mogel tega dokazati! Toda Almira se ni ustrašila teh besed in je odvrnila:

„Kdo ti daje pravico, zahtevati kaj takega od mojih svatov? Govori ti, ako veš za prvo ženo mojega ženina!“

„Govoriti hočem, predrzno dekle,“ odvrne z vzvišenim glasom beračica. „Jaz vem za nesrečno ženo Zalo. Ona še živi, če si jo tudi ti, nesrečnica, izdala — Turkom!“

Vsi so se kar strme prestrašili takih besed in nenadne obtožbe. Almira je hotela drzno tujko že udariti za tako obrekovanje po ustih, da bi se ji kri ulila po licih, a v tem hipu je priskočil berač. Davorin je v sveti jezi zgrabil predrzno nevesto ter jo porinil na stran, rekoč:

„Da, res je, kar govori beračica. Ti, ti sama si izdala mene, Zaliko in nas vse.“

Omamljeni so stali Mirko in svatje v sobi. Vsi so mislili, da se vname hud prepir. Nekateri so bili že prišli Davorina in ga vrgli na tla, suvajoč ga z nogami in pestmi, drugi pa so pograbili tujko, hoteč jo izteptati od hiše.

V tem hipu se ohrabri Mirko in reče odločno: „Stojte, možje! Pustite pri miru beračico in Davorina! Nihče naj se ju ne dotakne, tudi ti ne, Almira! Tu sem jaz gospodar!“

(Dalje prihodnjič)

Številne čestitke k prazniku

Prisrčno se vam zahvaljujem za povabilo, naj bi se udeležil slovesnosti ob pomembni obletnici vašega tednika. Žal mi zdravje ne dopušča, da bi se vašemu ljubeznemu vabilu odzval. Uredništvo Dela bosta pri tej slovesnosti zastopala urednika Slavko Fras in Jaka Štular.

Sprejmite moje iskrene čestitke ob jubileju in želje, da bi se vaš

janske diferenciacije našega ljudstva, in na avanturistično epizodo, ko je bil „Naš tednik“ glasilo avstrijskih Slovencev, brez obujanja kakršnih koli zgodovinskih pogojev in emocij pa tudi brez kakršnegakoli poskusa obnove svetovno nazorne in politične monopolizacije utrdila in krepila v zadnjih letih neobremenjeno akcijsko enotnost v skupni borbi za dosego popolne

Tiskana beseda je v zgodovini slovenskega naroda igrala neprecenljivo vlogo glasnika, spodbujevalca in vodnika v težkih bojih za narodnostni obstoj, svobodo in družbeni napredek. Še zlasti je pomemben in dragocen slovenski tisk, ki izhaja na najbolj ogroženih področjih našega narodnostnega prostora izven državnih meja matičnega naroda, kot izraz neuničljive življenjske volje, trdne narodne zavesti in vere v lepšo prihodnost. Med tem tiskom zavzema pomembno mesto tudi „Naš tednik“, eno od dveh tedenskih glasil koroških Slovencev v Avstriji, eden od dveh nosilcev njihovih pravičnih, a žal grobo zatiranih narodnostnih pravic in teženj.

Iz lastnih izkušenj našega tridesetletnega povojnega izhajanja in iz let našega slavnega prednika Partizanskega dnevnika, vemo, da je boj, ki ga bijete, težak. Vemo pa tudi, da predstavlja edino pot, ki preostaja narodno zavednemu zamejskemu Slovincu mimo vseh možnih ideoloških in drugačnih razločkov, ob istočasni trdni navezanosti na matično jedro v svobodni domovini in ob podpori, ki so mu jo dolžne dati resnične demokratične sile večinskega naroda.

V tem boju, dragi koroški rojaki, smo v vsakem trenutku z vsemi vami. Želimo vam novih uspehov in



Pogled na del častnih gostov

vam pošiljamo borbeni bratski in stanovski pozdrav.

**Glavni urednik
Jože Koren**

**v imenu vsega časnikarskega
kolektiva Primorskega dnevnika**

Hrvatsko Kulturno Društvo, Hrvatsko Štamparsko Društvo i redakcija „Hrvatskih Novin“ — glasila Gradišćanskih Hrvata — čestitaju „Našemu Tedniku“ za aktivnu i uspešno djelatnost u korist Koroških Slovencev i uopće manjin Austrije.

Gradišćanski Hrvati želju sve najbolje za budućnost.

TELEGRAMI

ob 30-letnici izhajanja našega tednika iskrene čestitke z željo da

bi bilo vaše odgovorno delo uspešno tudi v prihodnje stop to vam v imenu kolektiva zavoda za časopisno in radijsko dejavnost murska sobota ter v svojem imenu želi j. makovec dir. in glavni urednik

iskrene čestitke k vašemu jubileju in vam želim v bodoče še večje delovne uspehe

jože florijančič sekretar občinskega komiteja maribor

Rož, Podjuna, Zila

V soboto 9. in nedeljo 10. septembra so mladinci Industrije elementov obiskali mlade pri Koroški dijaški zvezi, s katero ima mladina Iskre že dolgotrajne prijateljske stike. S koroškimi prijatelji so si ogledali Celovec, poklonili so se spominu slovenskih vojvod na Gosposvetskem polju, obiskali Dobro vas in se udeležili proslave ob 30-letnici „Našega tednika“ v Globasnici.

...Vrnili smo se na avtobus in se zapeljali proti Dobri vasi. Kolega Borut Sommeregger nam je razlagal okolico, zgodovino in sedanji položaj. Koroška ima tri velike doline: Rož, Podjuna in Zila. Mi smo se vozili po Podjuni ob vznožju legendarne Pece, kjer spi kralj Matjaž in čaka, da pride njegov čas, ko bo rešil trpeče Slovence ob vznožju gore.

...Srečal sem tudi 80-letnega krepkega kmečkega gospodarja, ki še vedno kmetuje na svoji zemlji — Johan Korešnik in njegovega prijatelja Ignaca Miklava. Johan je potožil: „Doma in z živino še govorimo slovensko, v trgovini, na cesti in na občini pa ne kaže... Mi kmetje smo samostojni, kdo nam kaj more, a kaj, ko ne morejo vsi živeti od zemlje. Treba je v 'fabriko'. Tu pa so gospodarji Nemci. Kdor reže kruh, ta ima tudi besedo. In ta beseda mnogo, vse preveč zaleže. Vse manj nas je, ki govorimo slovensko. V gostilni in v cerkvi se še srečamo. Sicer pa se skrivamo... Tako je z otroci, s starši in čedalje bolj tudi z nami. Leta 1920 smo bili v šoli kaznovani, če smo med odmorom na dvorišču govorili slovensko, pa se je to kar zajedlo v nas.“

V nedeljo popoldne smo odšli na proslavo 30-letnice „Našega tednika“, glasila koroških Slovencev. V velikanskem šotoru na Soštarjevem vrtu v Globasnici se je zbralo precej čez 2000 ljudi. Bili smo kaj mešana, toda ubra na družčina. Koroška govorica je barvito pela.

Policijski so bili za vsakim ogrom. A kljub temu nas je bilo veliko.

Vsem je iz srca spregovoril dr. Matjež Grlic, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev.

(Iskra, glasilo delavcev tovarne Iskra)



Tržaški pevci veljajo za enega od vrhunskih slovenskih zborov

tednik razvijal še naprej in še naprej služil koroškim Slovincem v njihovem boju za uresničitev narodnostnih pravic.

Jak Koprivc
glavni urednik dela

Za Vaše vabilo na proslavo 30. obletnice izhajanja „Našega tednika“ kot glasila Narodnega sveta koroških Slovencev se Vam iskreno zahvaljujem.

Na žalost se slavlja ne bom mogel udeležiti, ker se bom nahajal na dopustu, ki sem ga že davno prej knjižil.

Ko izražam ob tej priložnosti svoje čestitke, si kot predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dovoljujem posredovati željo, da bi prireditelji, ob kateri je skoraj neizogiben spomin na dejstvo, da svoječasni začetek izhajanja še drugega glasila koroških Slovencev pomeni tudi formalno potrditev med NOB uresničene de-

enakopravnosti našega ljudstva kot lojalne narodne skupnosti v republiki Avstriji in hkrati zavestnega dela slovenske narodne celote.

V tem smislu želim Vaši slavnosti prireditvi lep potek in poln uspeh.

Dr. Franci Zwitter
predsednik ZSO

SPD „DANICA“

Najprej bi radi čestitali Našemu tedniku k 30-letnemu jubileju njegovega obstoja. Prepričani smo, da je v tej dobi nosil glavno odgovornost pri ohranjanju in tvorbi narodne zavesti ter obveščanju našega človeka. Hvaležni smo mu za to. Želimo, da bi ostal tudi v bodoče „naš“ list.

SPD „Danica“

Ob tridesetletnici izhajanja „Našega tednika“, glasila Narodnega sveta koroških Slovencev, iskreno čestitamo k lepemu in pomembnemu jubileju.



Kvartet studio v svojem elementu

Izbor odmevov v tisku

30-letnica izhajanja „Našega tednika“, glasila Narodnega sveta koroških Slovencev, je prav gotovo pomemben dogodek v zgodovini slovenske narodne skupnosti in avstrijskega Koroškem. Narodni svet in uredništvo lista sta obletnico dostojno in slovesno proslavila, tako da je proslava potekala ne samo v znamenju prisotnosti in življenjskosti našega ljudstva na Koroškem, temveč tudi in predvsem v znamenju odločne volje, da se s še večjo vztrajnostjo nadaljuje boj za priznanje najosnovnejših narodnih, socialnih in kulturnih pravic manjšine.

Najprej je treba omeniti, da je v četrtek, 7. t. m., izšla slavnostna številka „Našega tednika“, ki obsega kar 100 strani. Ta številka je in bo prav gotovo še vzbudila pozornost številnih bralcev tako na Koroškem kot v Sloveniji in tudi v Italiji zaradi svoje zares pestre in zanimive vsebine. Dragocena je predvsem za tistega, ki se hoče natančneje seznaniti z razmerami na Koroškem in s stvarnostjo, ki je časnikarji in publicisti navadno ne omenjajo. V zvezi z vsebino naj opozorimo predvsem na razgovor z dr. Jožkom Tischlerjem, ustanoviteljem Narodnega sveta koroških Slovencev in bivšim ravnateljem slovenske gimnazij-

je v Celovcu, ki je prav gotovo ena najmarkantnejših osebnosti na Koroškem. Nekatera njegova izvajanja so naravnost zgodovinske važnosti in bi bilo prav, da bi jih avtor še podrobneje razvil.

Narodnemu svetu koroških Slovencev in uredništvu „Našega tednika“ ob

tem pomembnem in častitljivem jubileju ponovno iskreno čestita Novi list, ki bo tudi v prihodnosti pozorno spremljal dogajanje na Koroškem in s tem prispeval vsaj svoj skromni delež v boju za obstanek in razvoj tamkajšnje slovenske narodne skupnosti.

(Novi list, Trst)

Jesenska pomlad na Koroškem

Mislim, da bi tako lahko naslovil proslavo ob 30-letnici „Našega tednika“, ki so bile v soboto in nedeljo, 9. in 10. septembra. Koroški slovenski človek se je kot prebudil iz neke zimske omotice in veselo pogledal v življenje okrog sebe in tudi v preteklost; istočasno je tudi hotel odgnati prihodnost, da vidi, kaj se za njenim zastorom skriva.

Začelo se je v soboto, 9. septembra, v hotelu „Korotan“ v Sekiri ob Vrbskem jezeru. Tja je Narodni svet koroških Slovencev sklical slavnostno sejo, ki je bil nje namen, da dobijo javno priznanje nekateri slovenski in nemški kulturni delavci, ki so posebej zaslužni za slovensko stvar na Koroškem.

Nagradili so 20 oseb, čeprav je govornik omenil, da bi morali pravzaprav podeliti tako priznanje slehernemu za-

vednemu koroškemu Slovincu: zaradi tega so podeljena priznanja predvsem simbolična in naj veljajo tudi za tiste, ki jih niso dobili.

Sledila je zakuska v istem hotelu, kjer se je nadaljeval prijateljski nagovor in so se utrdila poznanstva.

Ob srečanju v „Korotanu“ so navzočim poklonili tudi jubilejno številko „Našega tednika“. Ta je tako važna, da je prav, če o njej kaj več povemo.

Predvsem to, da gre za pravi velik zbornik, ki šteje sto strani velikega formata. Gotovo bo ostala ta številka NT trajen vir za razne informacije, tako zelo je bogata. Saj so v njej zbrani načelni članki, med katerimi ima posebno vrednost uvodnik o pomenu manjšinskega tiska, razgovor z Mitjem Ribičičem, predsednikom SZDL ter zgo-

dovinsko pričevanje prof. J. Tischlerja. Seveda bi morali omeniti še toliko drugih, saj so vsi članki vsak po svoje zanimivi in važni. Z zbornikom so segli na vse slovenske pokrajine. Najdemo namreč poročila o vseh slovenskih občinah v zamejstvu in v Sloveniji in seveda na Koroškem samem. S kratko besedo: gre za zelo bogato publikacijo, ki znatno presega okvire jubileja samega.

Ob jubilejni številki „Našega tednika“ je poslal svoje pozdrave in čestitke tudi naš deželni svetovalec dr. Drago Štoka. „Časi za koroške Slovence niso najbolj rožnati — pravi dr. Štoka —, vendar je slovenski tednik jamstvo za vsakogar, ki slovensko čuti in govori. „Našemu tedniku“ želim, da bi tudi v bodoče bil neomajen glasnik pravic slovenskega naroda na Koroškem ter odločen v boju, ki so neminljive. Te pa so narodnost, demokracija, pluralizem, svoboda ter mirno sožitje med vsemi narodi.“

(Katoliški glas, Trst)

Tiskarski škrat

V zadnji številki se nam je v poročilu o oddaji ORF-a ugnezdil hud škrat: pozabili smo omeniti, da sta v oddaji „Pri nas na Koroškem“ sodelovala tudi Valentin Polanšek s kulturnim komentarjem ter Tomaž Ogris s poročilom o Mladem rodu.